

**МАПИРАЊЕ
ЧЕСАМА У ГРАДОВИМА
ЗАЈЕЧАР, КЊАЖЕВАЦ,
БОЉЕВАЦ, СОКОБАЊА
ПО ПРОЈЕКТУ CB007.2.32.066
„GREEN STEP FORWARD“**

Изradio:
Удружење „За чесме“

Партнер:
Тимочки клуб Књажевац

Зајечар, март 2023.

Пројекат је суфинансиран од стране Европске уније кроз Програм прекограничне сарадње

Interreg-IPA CBC Бугарска – Србија 2014 – 2020 г.

САДРЖАЈ

ЗАЈЕЧАР	4
Чесма на Тргу ослобођења	4
Маркова чесма	7
Јанковићева чесма	10
Тацкова чесма	13
Милошевићева чесма	17
Чесма Зеленгора	20
Чесма код Острва	23
Чесма у насељу „Краљевица“	26
Чесма „Два брата“	29
Чесма „Код Воћара“	32
Чесма код некадашње фабрике „Јединство“	35
Чесма Подлив 1	38
Ђорђевићева чесма	41
Чесма Златна звезда	44
Чесма у Крфској улици	47
Чесма Кључ	51
Чесма у насељу Кључ 3	55
Недељкова чесма	58
Чесма „Две луле“	61
Чесма на старом звезданском путу	64
Чесма код средњих школа	67
Чесма у Улици Бранка Перића	70
Чесма код железничке станице	73
Пајићева чесма	77
Чесма у насељу „Плажа“	80
Чесма код Попове плаже	84

Чесма код Основне школе „Љубица Радосављевић-Нада“	87
Чесма код некадашњег ресторана „Чесма“	90
Чесма „Лувр“	93
КЊАЖЕВАЦ	96
Чесма у близини књажевачког базена "Бањица"	96
СОКОБАЊА.....	99
Милошева чесма	99
Хајдук Вељкова чесма	102
Чесма Љубе Дидића	105
БОЉЕВАЦ	108

ЗАЈЕЧАР

Чесма на Тргу ослобођења

Друго име/старо име

Чесма ослободиоцима, Чесма на скверу

Година изградње

Прва чесма подигнута је 1895, друга, реплика 1994. Данашња чесма је из 2019. године.

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази у самом центру града, на Тргу ослобођења.

GPS координате

N 43° 90' 29.9", E 22° 27' 88.1"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма је четвороугаоне основе, изграђена од белог мермера, са

пирамидалним завршетком на врху. Димензије: 3.60 м (висина), 0,90 м (ширина). Чесма има четири луле. У одличном је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. година – 0,400 l/s.

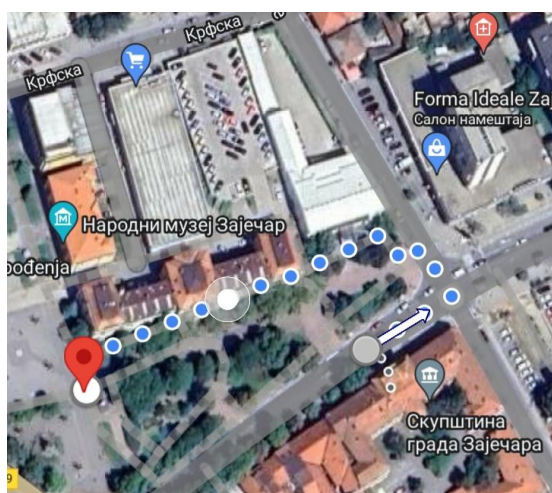
Температура – 16.7 °C

Ниво подземних вода – субартезијски ниво на 0.5 м испод коте терена.

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Хемијска анализа воде са чесме показује исправност према свим параметрима. Нема података о лековитости.

Приступачност

Чесма је доступна свим грађанима.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме:

Чесма је удаљена 200 метара од Градске управе, 2 минута хода. Крените ка Тргу ослобођења (североисточно)/Рута 169 према улици Генерала Гамбете и скрените лево а потом десно и наставите право до чесме.

Легенде и приче:

Спомен чесма на Тргу ослобођења најстарија је чесма у Зајечару. Изграђена је 1895. године у центру града на Великој

пијаци. Подигнута је у част Зајечарцима погинулим у ратовима против Турака. О томе сведоче и године које су уклесане на чесми: 1833 – 1876 - 1878 - 1885.

Занимљиве чињенице

Спомен чесма је врло брзо након постављања премештена са оригиналног места неколико десетина метара даље испред садашњег Основног суда где је повезана на артешки бунар. Ту се задржала неколико деценија да би је 1960-тих поново уклонили и на њеном месту поставили фонтану „Купање“ – један од симбола Зајечара. У деловима је пребачена иза Народног музеја где је стајала деценијама све док је почетком 2000. од потпуног уништења и заборава није спасио зајечарски колекционар и берберин Бобан Валовић. Поводом 50 година од ослобођења Зајечара од фашизма 1994. на скверу је подигнута реплика старе спомен чесме али је прикључена на градски водовод. Крајем 2019. и она је измештена, а недалеко од ње је постављена нова чесма истог изгледа од белог мермера која је поново повезана на артешки бунар.

Оригинална чесма из 1895. године

Чесма из 1994. године

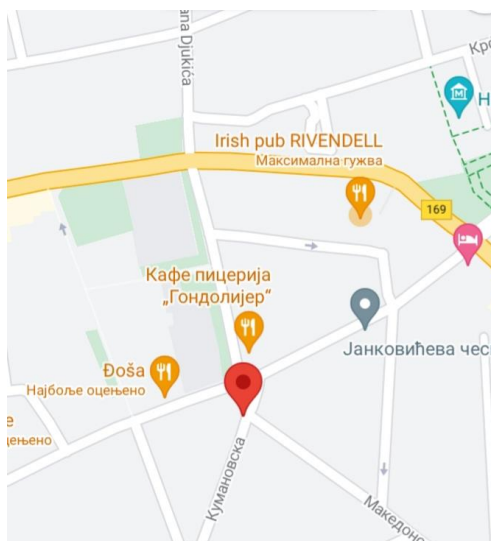
Маркова чесма

Друго име/старо име
нема

Година изградње
1934.

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази у Кумановској улици, испред Матичне библиотеке „Светозар Марковић“.

GPS координате

N 43° 54' 04.05" , E 22° 16' 34.39"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма је изграђена од бетона и обложена је терацо каменом. Димензије чесме: 2,20 м (висина), 1,05 m (дужина). Чесма је у добром стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток из 2022. године- 0.024 l/s

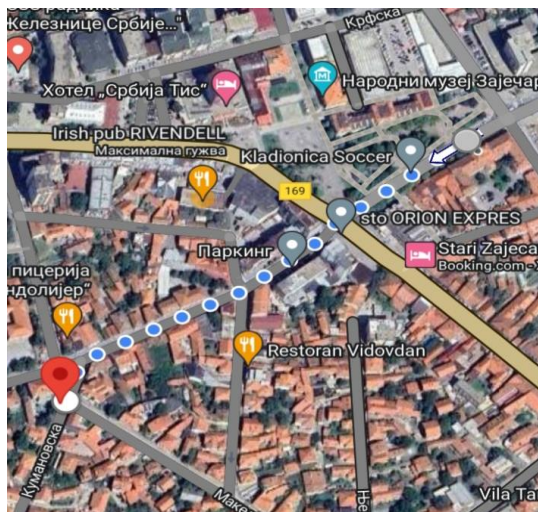
Температура – 15.7 °C

Ниво подземних вода – самоизлив.

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара. Нема података о лековитости воде.

Пристапачност

Чесма је пристапачна и лако доступна свим грађанима.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме:

Чесма је удаљена 350 метара од Градске управе, 5 минута хода. Од Трга ослобођења наставите право, прођите кружни ток и улицом Светозара Марковића наставите поново право. Након 220 метара скрените лево у Кумановску улицу до чесме.

Легенде и приче

Године 1934, у време док је подизао велику стамбену кућу (данас се у овој кући налази Матична библиотека „Светозар Марковић“) богати трговац, индустријалац, трговац и банкар, Марко Петковић, финансирао је и бушење артеског бунара у свом дворишту. Поред чесме која се налазила у дворишту (данас није у употреби) и раскошне фонтане са водоскоком која је красила двориште, Петковић је изградио и чесму за грађанство. Основни подаци о овој чесми, њеном задужбинару, времену настанка и дубини, налазе се на гранитној плочи постављеној на самој чесми, на којој је ћиричним словима исписано: „Задужбина Марка Ц. Петковића трг. из Зајечара. Маркова чесма пронађена 24. новембра 1934. год. Дубина воде 212 метара“.

Занимљиве чињенице

Данашња чесма у дворишту библиотеке није више у функцији док је чесма уз ограду према улици остала непромењена. Маркова чесма је међу најпопуларнијим чесмама у Зајечару. Посебно је омиљена код ђака две основне школе које се налазе у непосредној близини. Издашност чесме је током година опадала тако да данас бележи минимум од свог настанка и једна је од најугроженијих чесама у граду.

Јанковићева чесма

Друго име/старо име

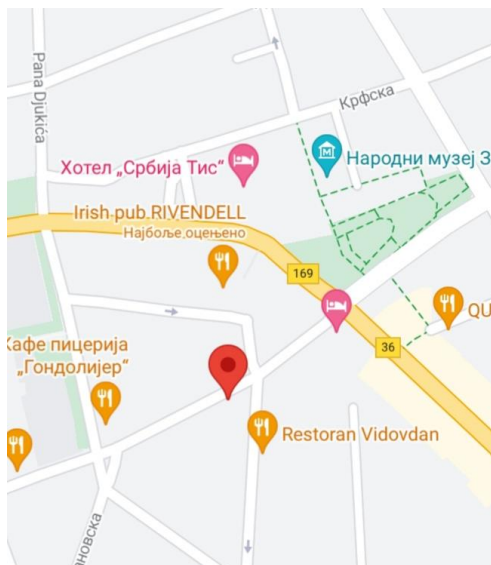
Чесма код биоскопа

Година изградње

1930.

Снимак чесме

Локација

Чесма у улици Светозара Марковића, у пасажу код биоскопа "Тимок". Надземни део се налази на зиду зграде биоскопа, док је бушотина у непосредној близини, у дворишту породичне куће.

GPS координате

N 43° 54' 06.52", E 22° 16' 39.72"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма се налази у пасажу димензија 3,00 (дужина) и 2,00 m (ширина). Цев излази из зида зграде на висини од 1 метра. Околина чесме је дуже време запуштена и неуређена.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток - 2022. година - 0,056 l/s,

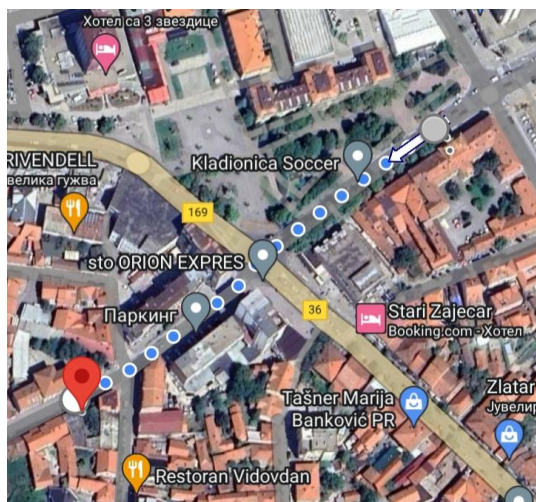
Температура - 16 °C

Ниво подземних вода – самоизлив.

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар повремено није била препоручљива за пиће због повећане мутноће (до 7.3 НТУ) и гвожђа (Fe 0.62 mg/l). По последњим мерењима вода је безбедна за употребу.

Приступачност

Чесма је приступачна и лако доступна свим грађанима.

Рута од Градске Управе Зајечар до чесме:

Чесма је удаљена 230 метара од Градске управе, 3 минута хода. Од Трга ослобођења наставите право, прођите кружни ток и улицом Светозара Марковића наставите поново право. Након 120 метара у улици Светозара Марковића 23 налази се биоскоп „Тимок“. Чесма се налази у малом пасажу уз сам биоскоп.

Легенде и приче:

Основне податке о чесми пружа ћирилични натпис на гранитној плочи која је постављена изнад саме чесме, уз сам зид Биоскопа: „Чесма задужбинара синова Марјана Јанковића. Савременицима у знаку пажње, а будућим поколењима за пример. Дубина 188 метара. Израђена септембра 1930 године“.

Занимљиве чињенице

У почетку због великог капацитета воде, вода је текла на две луле али је током 60-тих година 20. века вода почела да се смањује тако да је једна лула затворена.

Бушење чесме 1930. Фото: Историјски архив „Тимочка крајина“ Зајечар

Тацкова чесма

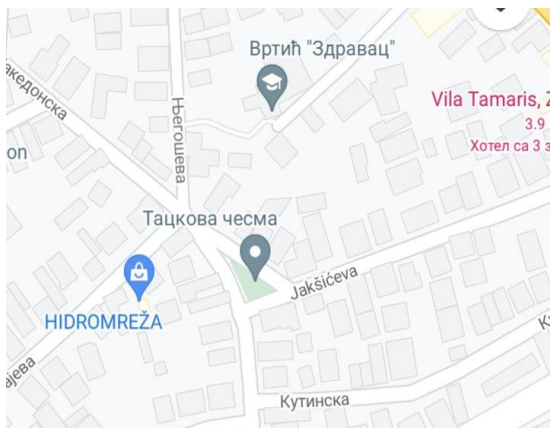
Друго име/старо име
нема

Година изградње

1935.

Снимак чесме

Локација

На тргу између Истарске, Јакшићеве и Македонске улице.

GPS координате

N 43° 53' 58.02" , E 22° 16' 46.40"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма се налази на поплочаном тргу димензија 25,00 x 9,00 метара. Изграђена је од бетона, димензија: 4,30 м (висина), 1,35 м (ширина). У добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. година - 0,054 l/s

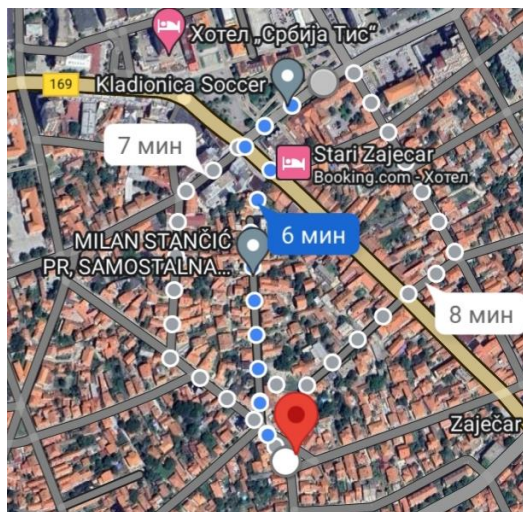
Температура – 16 °C

Ниво подземних вода – субартеска, испод коте терена – самоизливна због укопаног просторног уређења.

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар, никада нису забележена одступања мерених параметара.

Пристапачност

Од трга до чесме се налазе степенице и рукохвати. Није приступачна за особе са инвалидитетом.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме:

Чесма је удаљена 500 метара од Градске управе, 6 минута хода. Од Трга ослобођења скрените лево ка Руте 36/E761, а онда десно према Његошевој улици. Наставите овом улицом право 230 метара, а онда благо улево скрените у Македонску и наћићете се на малом тргу где се налази чесма.

Легенде и приче:

О подизању Тацкове чесме сведочи натпис на самој чесми (ћириличним словима): “Ова чесма подигнута је 1935. год. под председником Гојком Ничићем, а под руководством инж. Јована Јовановића. Дубина 193 метра.”

За Тацкову чесму везана је урбана легенда да је крајем деведесетих година 20. века у њеном непосредном окружењу живело шесторо људи старијих од 100 година, а који су искључиво пили воду са ове чесме.

Занимљиве чињенице

Чесма је назив добила по угоститељским објектима који су се налазили у њеној непосредној близини (Тацкова кафана и хотел, Нешкова кафана). Почетком осамдесетих година 20. века драстично се смањила издашност чесме, па је тај проблем решен тако што је место самоизлива укопано приближно 1,5 метар у односу на коту терена.

Некадашњи изглед чесме. Историјски архив „Тимочка крајина Зајечар“,
Фото: Дејан Сотировић 1981.

Милошевићева чесма

Друго име/старо име

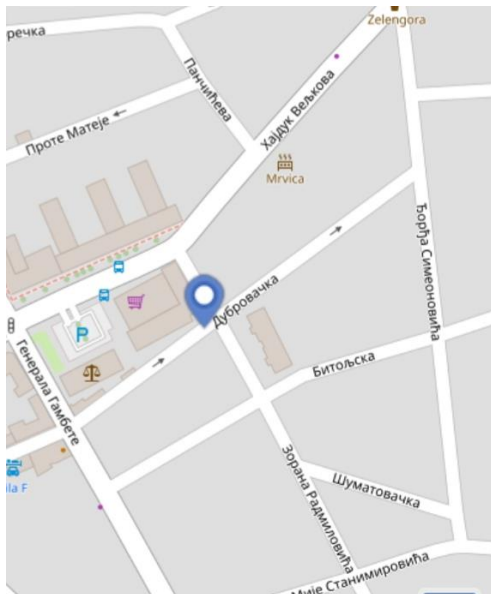
Чесма код Интерекса

Година изградње

Прва половина 20. века

Снимак чесме

Локација

На углу Дубровачке и улице Зорана Радмиловића смештен је надземни део, док се бушотина највероватније налази у дворишту приватне куће.

GPS координате

N 43° 54' 12.09" , E 22° 16' 55.25"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма је изграђена од бетона у форми полулука, димензија 4,00 m (ширина), 1,30 m (висина). У релативно добром је стању очуваности.

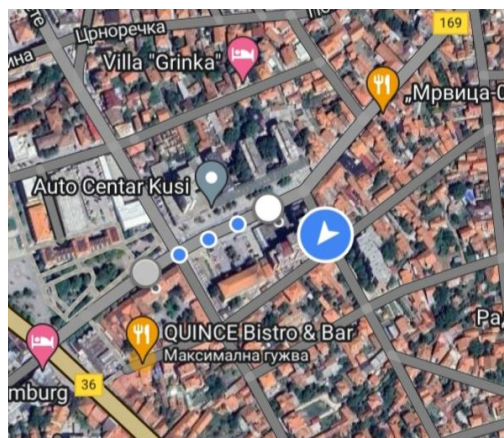
Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. година - 0,026 l/s

Температура – 15,7 °C

Ниво подземних вода – самоизлив.

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара, осим повремено благо повећаних вредности за мутноћу (до 7.8 НТУ) и гвожђе (Fe до 0.69mg/l). Чесма је безбедна за пиће.

Приступачност

Чесма није приступачна особама са инвалидитетом.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 150 метара од Градске управе, 2 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка североистоку према Тргу ослобођења/Рути 169, тј. према улици Генерала Гамбете. Наставите право. Са десне стране прођите маркет Аман Плус (Хајдук

Вељкова 4) и скрените десно у улицу Зорана Радмиловића. Након 50 метара са десне стране налази се чесма.

Легенде и приче

Чесму је подигла зајечарска породица Милошевић у првој половини двадесетог века. Реновирана је осамдесетих година прошлог века, када је измештена десетак метара са првобитне локације.

Занимљиве чињенице

Током периода пресушивања појединих чесама у граду 2015. године, услед експлоатације приватног хотела “Србија-Тис” чесма је пресушила да би након обуставе експлоатације вода поново потекла. Октобра исте године урађена је санација чесме за коју су средства обезбедили удужење “За чесме” и фондација “Искорак” на хуманитарном маратону.

Чесма Зеленгора

Друго име/старо име

Нема

Година изградње

Прва половина 20. века

Снимак чесме

Локација

Налази се на углу Хајдук Вељкове и улице Ђорђа Симеоновића, недалеко од познате зајечарске кафане "Зеленгора".

GPS координате

N: 43°54'18.81" E: 22°17'01.20"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Када је изграђена, чесма је најпре имала бетонску конструкцију, која је средином 20. века уклоњена и на њено место постављена нова метална конструкција од гвозденог лима која и данас постоји. Димензије попличаног платоа на коме се налази чесма: 1,20 x 2 m. Чесма је висине 1,05 m.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток - 0,054 l/s

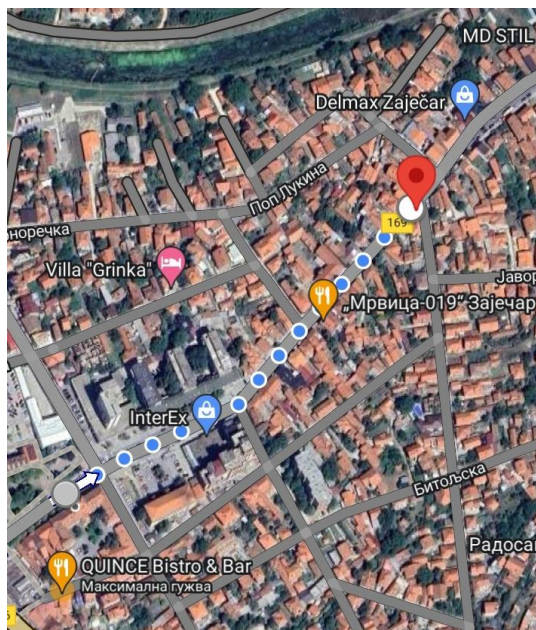
Температура – 16,2 °C

Ниво подземних вода – самоизлив.

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар није било одступања од основних параметара. Нема података о лековитости воде.

Пристапачност

Чесма је приступачна особама са инвалидитетом.

Рута од Градске управе

Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 400 метара од Градске управе, 5 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка североистоку према Тргу ослобођења/Рути 169 према улици Генерала Гамбете. Наставите право. Са десне стране прођите маркет Аман Плус (Хајдук Вељкова 4) . Након 300 метара са десне стране налази се чесма.

Легенде и приче

Једна од најстаријих артеских чесама у граду која је назив добила по истоименој кафани. По наводима који се могу наћи у литератури, ова чесма је подигнута још пре Првог светског рата.

Занимљиве чињенице

Чесма је фебруара 2015. године услед експлоатације приватног хотела “Србија-Тис” пресушила, а вода са ње, након протеста грађана и искључивања пумпе Хотела, поново потекла 18. марта исте године. Чесма и бунар су обновљени 2018. године у оквиру Пројекта реконструкције и ревитализације зајечарских артеских чесама који су реализовали Град Зајечар, удружење „За чесме“ и компанија „Хајнекен Србија“.

Стара чесма „Зеленгора“ и чесма пре реконструкције

Чесма код Острва

Друго име/старо име

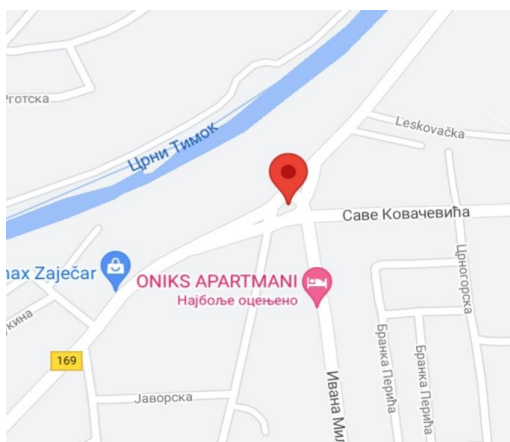
Чесма код Говеђе пијаце

Година изградње

Прва половина 20. века

Снимак чесме

Локација

Угао Хајдук Вељкове и улице Ивана Милутиновића.

GPS координате

N 43° 54' 24.59" , E 22° 17' 12.27"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма има бетонску конструкцију а вода тече из две цеви. Димензије чесме: 1,40 m (висина)

0,60 метара (ширина). У добром је стању очуваности.

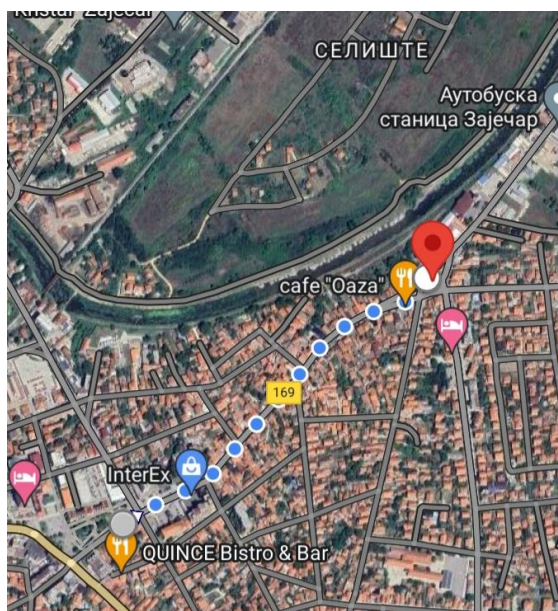
Квалитет воде, проток, лековитост

Проток -2022. године 0,4 l/s

Температура –21.7 °C

Ниво подземних вода – након избушеног бунара пијезопритисак је био 0.43 бар

Одликује се повећаним садржајем сумпора (S) и рН вредности (до 8.8). Сматра се да је добра за желудац.

Пристапачност

Чесма се налази на платоу, на раскрсници путева и доступна је свим грађанима.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 700 метара од Градске управе, 9 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка североистоку према Тргу ослобођења/Рути 169 према улици Генерала Гамбете. Наставите право. Са десне стране прођите маркет Аман Плус и наставите Хајдук Вељковом улицом право. Након 600 метара са леве стране стране налази се пешачко острво и на њему чесма.

Легенде и приче

Чесма је подигнута крајем треће деценије 20. века. Вода је пронађена на дубини од 104 метра, о чему је сведочио натпис који се налазио на самој чесми. Средином

осамдесетих година 20. века чесма је пресушила. Ново бушење у непосредној околини старе чесме изводила је фирма “Георад Зајечар” и том приликом је, по пројектној документацији, избушен бунар до дубине од 415.4 метара.

Занимљиве чињенице

Највећи број Зајечараца и мештана околних села и градова користи воду управо са ове чесме.

Чесма у насељу „Краљевица“

Друго име/старо име

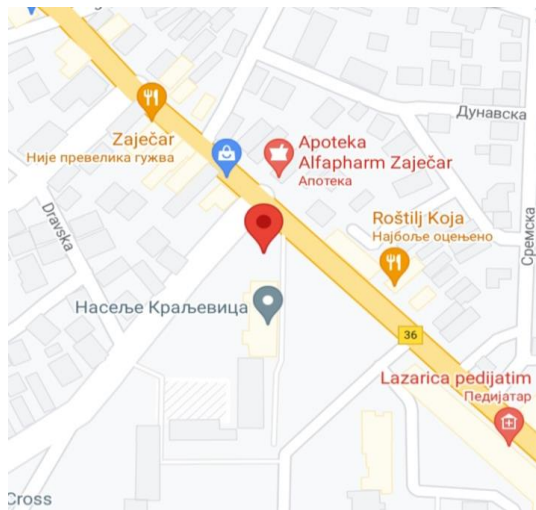
Чесма „Краљевица“, чесма у АВНОЈ-у

Година изградње

Прва чесма је изграђена у првој половини 20. века. Данашња чесма је подигнута 2018. године.

Снимак чесме

Локација

Чесма на углу улица Љубе Нешића и Обилићевог венца, код зграде Ц2 у насељу "Краљевица".

GPS координате

N 43° 53' 55.7", E 22° 17' 01.2"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма се налази на платоу димензија 3,00 x 4,00 м са мобилијаром. Изграђена је од бетона и обложена гранитним плочама. Димензије чесме: 1,70 м (висина), 2,00 м (дужина) и 1,05 м (ширина). Вода тече из једне цеви. У добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

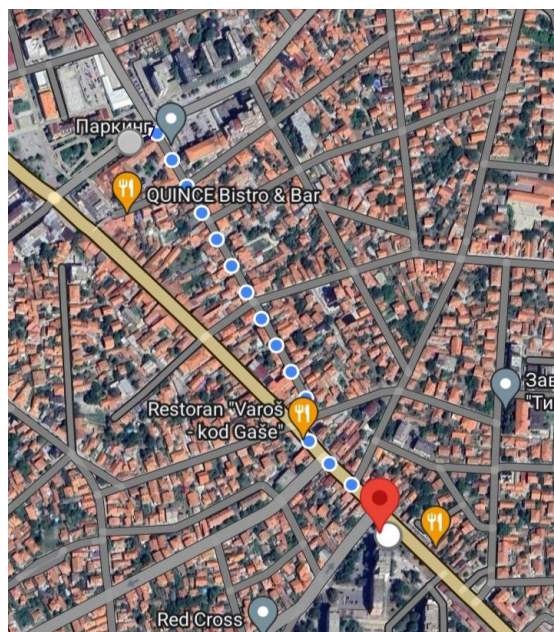
Проток 2022. година—0,048 l/s

Температура—16,5 °C

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара.

Пристапачност

Чесма је доступна свим грађанима.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 650 метара од Градске управе, 8 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка североистоку према Тргу ослобођења/Рути 169 према улици Генерала Гамбете. Скрените десно и наставите право

Улицом Генерала Гамбете наредних 400 метара. На крају улице, скрените десно Јакшићевом улицом, а потом лево ка Рути 36/Е761. Наредних 160 метара крећите се право. Чесма се налази са десне стране улице, у парку насеља „Краљевица“.

Изглед чесме почетком 80-тих година 20. века. Историјски архив „Тимочка Крајина“ Зајечар, Фото: Дејан Сотировић 1981.

Легенде и приче

Према наводима др Миодрага Велојића (“Зајечарске јавне чесме”), првобитна чесма је подигнута за потребе војске, у близини некадашње пешадијске касарне, у првој половини 20. века. Налазила се поред данашњег Црвеног крста, док је каптажа била у подножју Краљевице, изнад пруге. Касније је пресељена ближе главним улицама, да би данашње место заузела 80-их година 20. века.

Према подацима оснивача и директора фирме “Георад Зајечар”, Драгољуба Шарчевића, бушотина је израђена шесдесетих година 20. века у непосредној близини данашњег надземног дела чесме. Пројектна документација није сачувана.

На плочи данашње чесме стоји да је дубина артешког бунара 241 метар, а филтерске конструкције 233-240 метара.

Занимљиве чињенице

Октобра 2015. године урађена је санација чесме за коју су средства обезбедили удружење “За чесме” и фондација “Искорак” на хуманитарном маратону. Након ове санације грађани су поново окречили чесму. Године 2018. ова чесма је уклоњена и на њено место постављена нова чесма у оквиру Пројекта реконструкције и ревитализације зајечарских артеских чесама који су реализовали Град Зајечар, удружење „За чесме“ и компанија „Хајнекен Србија“.

Данас вода тече само из једне луле.

Чесма након санације 2015. године

Чесма „Два брата“

Друго име/старо име

Чесма код (кафана) „Два брата“, Јеремићева чесма

Година изградње

60-те године 20. века

Снимак чесме

Локација

Угао улица Николе Пашића и Народне Републике. Надземни део се налази на платоу код раскрсница ових улица.

GPS координате

N 43° 54' 06.84" , E 22° 16' 13.71"

Конструкција/димензије, стање очуваности

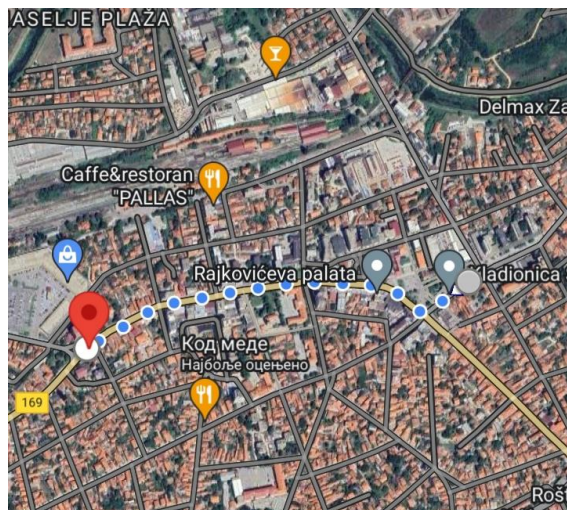
Чесма има бетонску конструкцију. Димензије чесме: 1,40м (висина) и 0,60 м (ширина). У току су радови на чесми, па она није у функцији. У релативно добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2018. године - 0.081 l/s

Температура – 15.5 °C

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара, осим повремено благо повећаних вредности за мутноћу и гвожђе (Fe).

Пристапачност

Чесма је доступна свим грађанима.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 850 метара од Градске управе, 10 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка југозападу према Тргу ослобођења/Рути 169 према Рути 36/E761 Скрените десно и наставите право Улицом Николе Пашића наредних 750 метара. Крећите се параво. Чесма се налази са леве стране на малом тргу.

Легенде и приче

Изграђена је почетком двадесетих година прошлог века, највероватније код старе пиваре или ледаре на данашњој локацији Шумске секције. Била је позната и као "Јеремићева чесма". Према сећањима старих Зајечараца три пута је мењала

локацију. Налазила се у близини Историјског архива, а затим на пешачком острву. Садашња локација чесме датира из шездесетих година прошлог века.

Занимљиве чињенице

Почетком 2015. године, чесма је пресушила због незаконите експлоатације воде приватног хотела “Србија-Тис”. Након затварања спорне бушотине хотела, вода на чесми “Два брата” је поново потекла. Октобра исте године урађена је санација чесме. Средства су обезбедили удужење “За чесме” и фондација “Искорак”, на хуманитарном маратону.

Пресушена чесма 2015. године

Чесма „Код Воћара“

Друго име/старо име

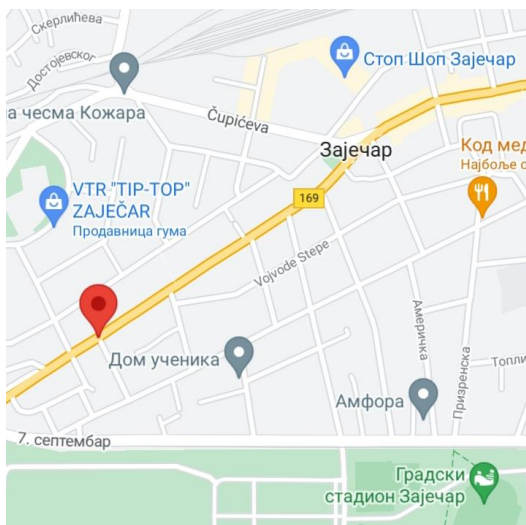
Нова чесма, Чесма „Воћар“

Година изградње

1954.

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази на углу улица Николе Пашића и Светозареве улице.

GPS координате

N 43° 53' 54.05" , E 22° 15' 49.21"

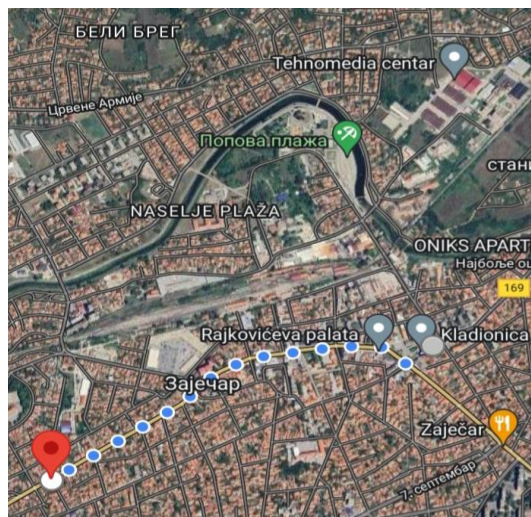
Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма је сазидана од камених блокова са две луле. Овој чесми је 1991. године додата трећа цев. Димензије: 2,10 м (висина), 6,50 м (дужина), 0,60 м (ширина). Вода тренутно тече из једне луле. Чесма је у релативно

добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. године – 0,0043 l/s, T – 18.2 °C

Ниво подземних вода – самоизлив.

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар повремено су забележена одступања мерених параметара због благо повећане вредности за рН (до 8.8).

Пристапачност

Чесма је доступна свим грађанима

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 1500 метара од Градске управе, 19 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка југозападу према Тргу ослобођења/Рути 169 према Рути 36/Е761. Скрените десно и наставите право Улицом Николе Пашића наредних 1400 метара. Крећите се право. Чесма се налази са леве стране.

Легенде и приче

Чесма је изграђена почетком педесетих година 20. века. Дубина је износила 300 метара, вода је истицала на две луле. Године 1954. Никола Милојевић и Владимир Петковић су спроводили истраживања и забележили капацитет од 1 l/s (“Прилози за познавање артеских басена у Србији. 2, Артески хоризонти у Зајечару и њихов значај за снабдевање града пијаћом водом”). Након што је крајем осамдесетих година драстично смањен проток на овој чесми, 1991. године изграђена је нова чесма о којој сведочи натпис: “Нова чесма /Реновирана маја 1991. Бушотина 382 м. Изграђена донаторством грађана З. М.З:Карађорђевић венац: Зајечар.” Тада је надземном делу чесме додата још једна цев која иде из новог бунара. Током година је и она смањила капацитет, да би, према прикупљеним подацима са терена 2006. године радници водовода затворили бушотину а на чесму поново повезали на стару бушотину из 1954. године која је и данас активна.

Занимљиве чињенице

Почетком 2015. године, чесма је пресушила због незаконите експлоатације воде приватног хотела “Србија-Тис”. Након затварања спорне бушотине хотела, вода на чесми је поново потекла. Октобра исте године урађена је санација чесме. Средства су обезбедили удужење “За чесме” и фондација “Искорак”, на хуманитарном маратону.

Изглед чесме 2004. године. Фото: Марко Николић, 2004.

Чесма код некадашње фабрике „Јединство“

Друго име/старо име

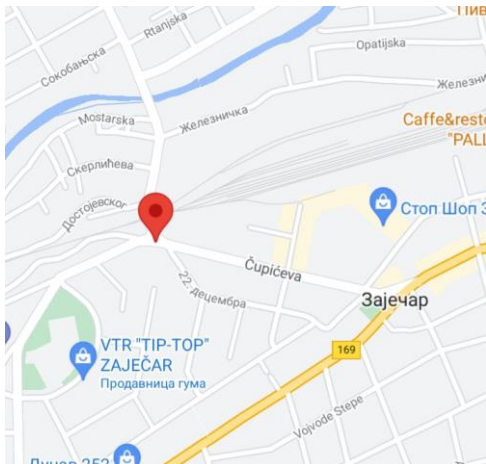
Чесма „код Јединства“, чесма „код Кожаре“, чесма код Зајечар
Промета

Година изградње

1927- 1937.

Снимак чесме

Локација

Чесма у Чупићевој улици, налази се у близини данашњег пружног прелаза код силоса и "Житопромета", испред некадашње старе кожаре, Фабрике намештаја "Јединство", а касније и просторија трговинске фирме "Зајечар-промет".

GPS координате

N 43° 54' 09.99" , E 22° 15' 50.58"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма је металне конструкције од гвозденог лима са једном лулом, висине 1,05 метара. У релативно добром је стању очуваности.

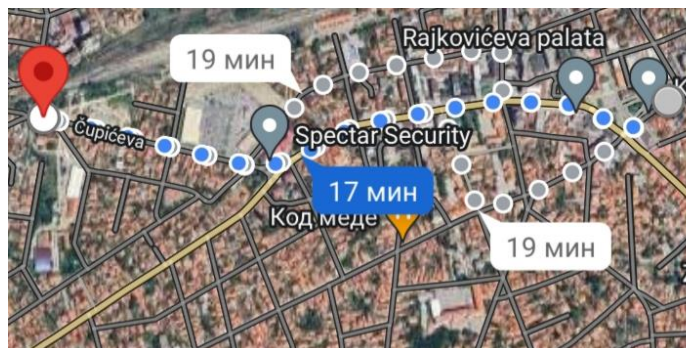
Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. године - 0,130 l/s

Температура – 16,7 °C

Ниво подземних вода – самоизлив.

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара, осим повремено благо повећаних вредности за рН (до 8.9). Чесма је безбедна за пиће.

Пристапачност

Чесма је доступна свим грађанима.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 1300 метара од Градске управе, 17 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка југозападу према Тргу

ослобођења/Рути 169, према Рути 36/Е761 Скрените десно и наставите право Улицом Николе Пашића наредних 700 метара, а потом скрените десно, а након

20 метара благо улево да бисте ушли у Чупићеву улицу. Наставите право 400 метара. Чесма се налази са леве стране.

Легенде и приче

Чесму је подигао Светолик Мишковић, индустријалац, за потребе своје кожаре 1927. године. Године 1937. чесма добија свој данашњи изглед, а последњи пут је реновирана 1984. године.

Занимљиве чињенице

Чесми је више пута мењана локација. Поред ове чесме постоји још једна, у дворишту фабрике, за коју се користи вода из истог бунара. Према подацима др Миодрага Велојића дубина бушотине износи 134 метра.

Некадашњи изглед чесме, Историјски архив „Тимочка Крајина“ Зајечар.

Фото: Дејан Сотировић 1981. година

Чесма Подлив 1

Друго име/старо име

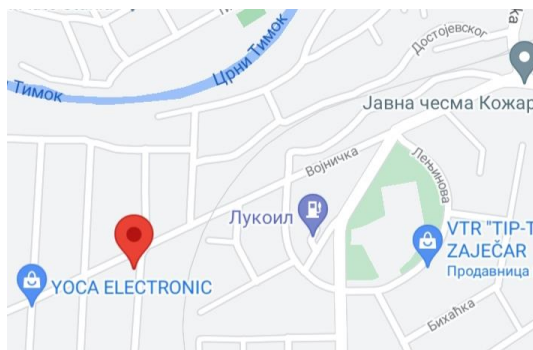
Чесма у Подливу

Година изградње

1984-1986.

Снимак чесме

Локација

На углу улица Војничке и Гундулићеве налази се чесма на великом сређеном платоу, док је бушотина у њеној непосредној близини.

GPS координате

N 43° 54' 01.08" , E 22° 15' 25.91"

Конструкција/димензије, стање

очуваности

Партер чесме је израђен од бехатон плоча, димензија 5,00 x 5,00 m, а објект чесме димензија 1,90 m (висина), 2,30 m (дужина), 0,39 (ширина). Чесма је бетонске конструкције са једном лулом. Око чесме је постављен мобилијар (клупе). Чесма је у добром стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. година -0,200 l/s

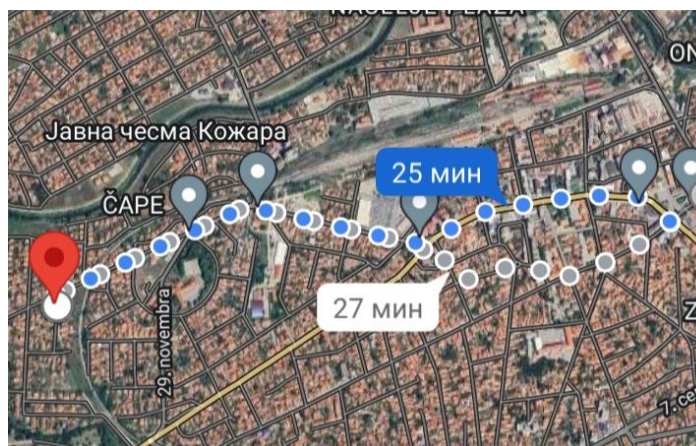
Температура – 14,8 °C

Ниво подземних вода – самоизлив, пиезопритисак 0.26 бара

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар, никада нису забележена одступања мерених параметара.

Пристапачност

Чесма је доступна свим грађанима.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 2000 метара од Градске управе, 25 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка југозападу према Тргу ослобођења/Рути 169 према Рути 36/E761 Скрените десно и наставите право Улицом

Николе Пашића наредних 700 метара, а потом скрените десно. Након 20 метара

наставите благо улево да бисте ушли у Чупићеву улицу. Наставите право 400 метара, а потом благо улево да бисте ушли у Војничку улицу. Наставите право још 450 метара. Чесма се налази са леве стране, на малом тргу.

Легенде и приче

На чесми су постављене табле са следећим натписом: “Чесма Подлив 1. Бушена 1984. Уређена 1986. Дубина 134 м. Филтери 80-84,112-118,124-129. Изграђена добровољним радом и средствима грађана, месне заједнице и СИЗ-а Здравства”

Занимљиве чињенице

Бушење чесме извршио је Миодраг Ивановић, сопственик Самосталне бунарцијске радње из Руме по пројекту геолога Драгољуба Шарчевића испред фирме “Георад Зајечар”. Ову чесму радо користе сви житељи насеља „Подлив“.

Ђорђевићева чесма

Друго име/старо име

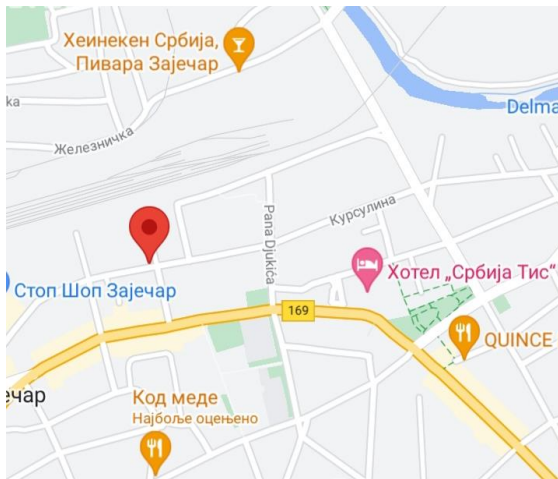
Чесма код каменоресца Крстића, Крстићева чесма

Година изградње

1931.

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази на углу улица Ђуре Салаја и Војводе Путника.

GPS координате

N 43° 54' 13.8" , E 22° 16' 23.4"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма је бетонске конструкције са једном лулом. Димензије: 1,90 м (висина), 0,52 м (ширина). У релативно добром је стању очуваности.

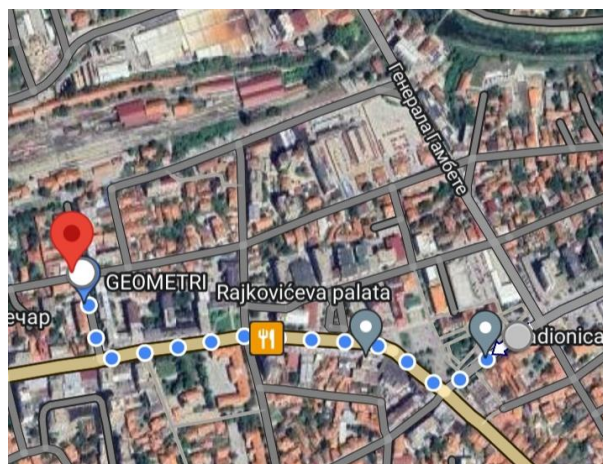
Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. година – 0,125 l/s

Температура – 15.5 °C

Ниво подземних вода – самоизлив

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар, никада нису забележена одступања мерених параметара.

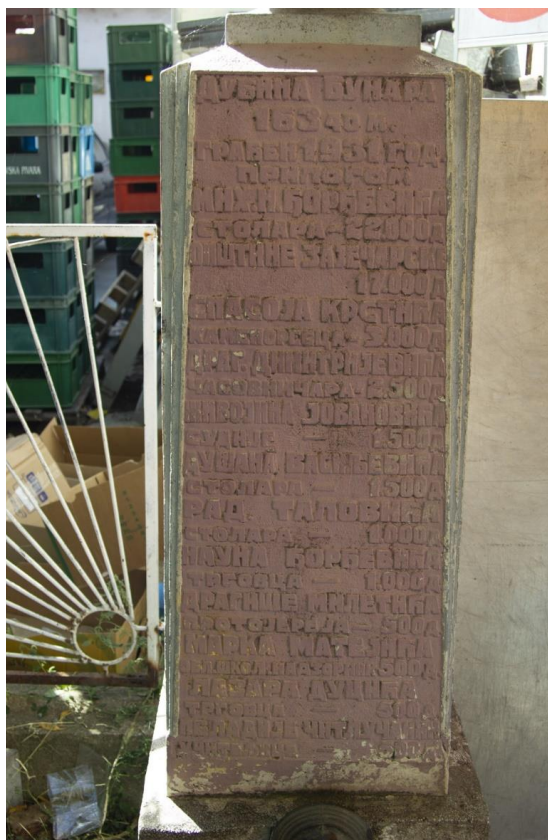

Пристапачност

Чесма је доступна свим грађанима.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 650 метара од Градске управе, 8 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка југозападу према Тргу ослобођења/Рути 169 према Рути 36/E761 Скрените десно и наставите право Улицом Николе Пашића наредних 450 метара, а потом скрените десно у Улицу Војводе

Путника. Наставите право 100 метара. Чесма се налази са леве стране, на малом тргу.

Легенде и приче

Чесма је сазидана прилозима грађана и зајечарске општине 1931. године, а на иницијативу Спасоја Крстића, каменоресца. На чесми се може прочитати натпис (на ћирици): “Дубина бунара 163,40м. Грађена 1931. године прилогом Мих. И. Ђорђевића столара -22,000д, Општине зајечарске -17,000д, Спасоја Крстића каменоресца -3,000д, Драг. Димитријевића часовничара -2,500д, Живојина Јовановића судије -1,500д, Рад. Таловића столара -1,000д, Наума Ђорђевића трговца -1,000д, Драгише Милетића протојереја -500д, Марка Матејића обл. школ. надзорник -500д, Лазара Дуцића трговца -500д, Пелагије Читлучанин учитељице -500д”.

Занимљиве чињенице

По наводима др Миодрага Велојића (књига “Зајечарске јавне чесме”), првих година свога настанка чесма се налазила на левој страни улице Војводе Путника. Након пресушивања, чесма је осамдесетих година 20. века реновирана и постављена на данашњу локацију. Извођач радова при бушењу је била фирма “Георад Зајечар” по пројектном решењу геолога Драгољуба Шарчевића. Пројекат није сачуван, а према сећању пројектанта Шарчевића нова бушотина је сличних карактеристика као и стара, са које је и преузета надземна конструкција са натписом.

Чесма Златна звезда

Друго име/старо име

Чесма код Златне звезде

Година изградње

Израђена након Првог светског рата а реновирана 80-тих година 20. века.

Снимак чесме

Локација

Угао улица Призренске и Косанчићевог венца. Чесма се налази на сређеном кружном току код раскрсница ових улица. Локација бунара је највероватније испод надземног дела чесме.

GPS координате

N 43° 54' 04.98" , E 22° 16' 24.30"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма је бетонске конструкције, правоугаоне основе, са једном лулом. Околина је лепо

уређена са мобилијаром. Димензије чесме: 1,50 м (висина), 0,85 м (ширина), 0,65 м (дужина). Чесма је током времена у више наврата пресушивала. Тренутно из ње не тече вода.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток - 1995 - 0.06 l/s 2018 (август)- пресушила, 2022/23 – пресушила

2016 – забележено пресушивање у августу од око 1 недеље.

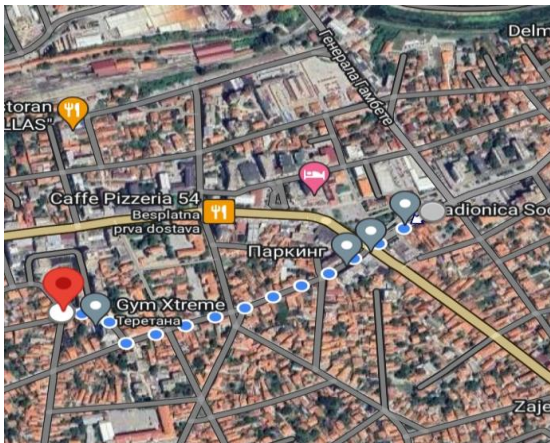
2017 - забележено пресушивање у периоду август – септембар.

2023 – Вода са чесме тренутно не тече.

Температура – 14 / 15 °C

Ниво подземних вода – самоизлив

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа, током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара, осим повремено благо повећаних вредности за мутноћу (до 9.16 НТУ) и гвожђе (Fe до 1.16мг/л). И поред ових параметара, вода је била безбедна за пиће.

Приступачност

Чесма је доступна свим грађанима.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 650 метара од Градске управе, 8 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка југозападу према Тргу ослобођења/Рути 169 према Рути 36/E761. После кружног тока наставите право улицом Светозара Марковића. Наставите право 400 метара, а онда скрените десно у улицу

Косанчићев венац. Наставите право до кружног тока и чесме која је на малом тргу.

Легенде и приче

Према подацима из књиге “Зајечарске јавне чесме” др Миодгра Велојића, чесма је изграђена 1921. године, док је име добила по истоименој крчми која се налазила у њеној непосредној близини.

Занимљиве чињенице

Данашњи изглед са парковским уређењем на кружном току датира из 2010. године. Од 2016. године чесма повремено пресушује.

Чесма у Крфској улици

Друго име/старо име

Чесма код „Тритона“, чесма код Паркинга, чесма код хотела „Србија“

Година изградње

Прва чесма изграђена је у првој половини 20. века. Данашња чесма је подигнута почетком 90-тих година 20. века

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази у Крфској улици, у непосредној близини хотела „Србија–ТИС“.

GPS координате

N 43° 54' 12.5" , E 22° 16' 36.4"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма је бетонске конструкције, обложена терацо каменом, у виду зарубљене пирамиде са једном лулом, димензија: 1,10 м (висина), 1,30 м (ширина). У релативно добром је стању очуваности.

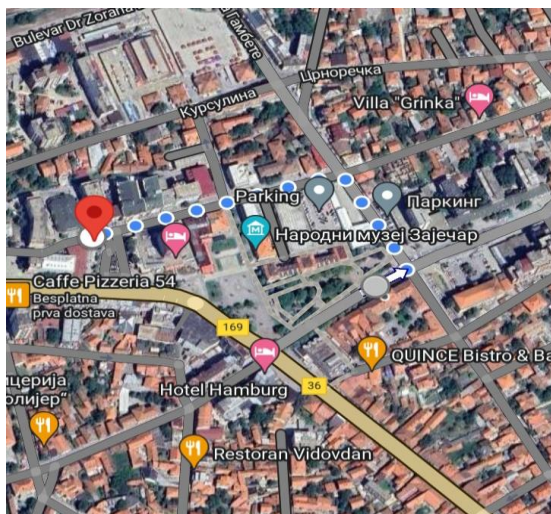
Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. година - 0,030 l/s

Температура – 15.7 °C

Ниво подземних вода – самоизлив

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара, све до пресушивања (август 2014. године) узрокованим топлотном пумпом хотела "Србија-Тис". Након што је поново потекла марта 2015. године, вода повремено није била препоручена за пиће због повећаних вредности за мутноћу (до 7.4 НТУ) и гвожђа (Fe до 0.72мг/л). Данас је вода са ове чесме исправна за пиће.

Приступачност

Чесма је доступна свим грађанима.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 350 метара од Градске управе, 5 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка североистоку према Тргу ослобођења/Рути 169 према Улици Генерала Гамбете. Скрените лево у Улицу Генерала Гамбете. Наставите право 110 метара, а онда скрените лево у Крфску улицу.

Наставите право још 220 метара. Чесма се налази са леве стране, поред паркинга хотела „Србија – Тис“.

Легенде и приче

Чесму је подигао др Душан Петровић у првој половини 20. века. Чесма се налазила на месту данашњег хотела „Србија-Тис“. Седамдесетих година 20. века, са почетком изградње хотела чесма је измештена одмах поред паркинга хотела, на тадашњи корзо. Касније је још једном измештена двадесетак метара даље, према Крфској улици, када је и изграђен данашњи надземни део чесме пирамидалног облика.

Занимљиве чињенице

Укључивањем топлотне пумпе хотела „Србија-Тис“ чесма је пресушила 2014. године. Због пресушивања ове и још четири чесме грађани су се 8. марта 2015. године окупили око ове чесме како би изразили незадовољство и потписивали петицију за заштиту јавних артеских чесама. Када је под притиском јавности крајем марта 2015. године искључена топлотна пумпа хотела, вода је на чесми поново потекла.

Некадашњи изглед чесме. Историјски архив „Тимочка крајина“ Зајечар.
Фото: Дејан Сотировић 1981.

Чесма Кључ

Друго име/старо име

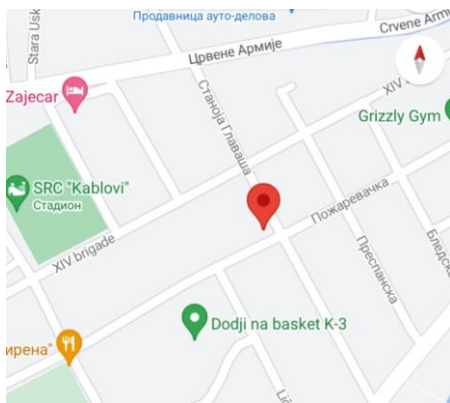
Чесма у Кључу 3, Чесма код зграде А6

Година изградње

Прва чесма изграђена је 1983. Друга чесма је на месту старе сазидаана 2018.

Снимак чесме

Локација

Угао Пожаревачке и Станоја Главаша, бушотина се налази испод саме чесме и места истицања.

GPS координате

N 48° 62' 71.9" , E 60° 18' 04"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Налази се на бетонском платоу димензија 4,50 x 4,50 м. Бетонске је конструкције, облепљена гранитним плочама, са једном лулом. Димензије: 1,80 м (висина), 1,80 м (дужина), 0,80 м (ширина). Простор око чесме је опремљен мобилијаром. Чесма је у добром стању очуваности.

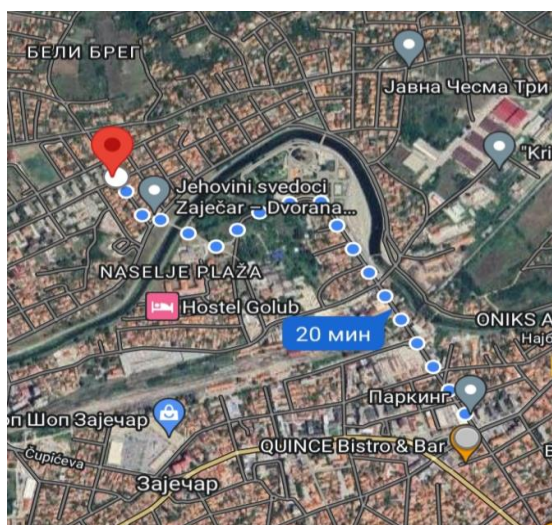
Квалитет воде, проток, лековитост

Проток -2022. година - 0,050 l/s

Температура– 14.7°C

Ниво подземних вода –самоизлив

Хидрокарбонатно натријумског типа, током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара.

Пристапачност

Чесма са једне стране има степенице и рукохват, док је са друге стране у нивоу тла, са једним рукохватом. Прилаз чесми је из две улице. Чесма је прилагођена за особе са инвалидитетом јер са једне стране има рампу.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 1600 метара од Градске управе, 20 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка

североистоку према Тргу ослобођења/Рути 169 према Улици Генерала Гамбете. Скрените лево у Улицу Генерала Гамбете. Након 1200 метара кретања овом улицом скрените десно на Кеј девете бригаде, а након 30 метара скрените десно у Улицу Станоја Главаша. Наставите право. Након 190 метара налази се чесма.

Легенде и приче

На чесми се данас налази натпис: “Чесма Кључ. Дубина артеског бунара 78,5 метара. Филтерске конструкције: од 72,5 до 78 метара. Изградњу бунара 1983 године финансирала МЗ Котлујевац, а радове извео Георад- Зајечар. Чесма и бунар су обновљени 2018. у оквиру Пројекта реконструкције и ревитализације зајечарских артеских чесама који реализују Град Зајечар, удружење „За чесме“ и компанија Хајнекен Србија.“

Занимљиве чињенице

Првобитна чесма је изграђена 1983. године. Пројекат чесме и уређења простора израдио је 1985. године дипломирани инжењер Драгиша Котујић. Дубина бушотине је 78.30 метара. Бушотина је изграђена по пројекту геолога Драгољуба Шарчевића и приказана у “Извештају о изведеним хидрогеолошким истраживањима зајечарског неогеног басена на локалности Котлујевац”, при чему су урађене 3 бушотине, а извођач је била фирма “Георад Зајечар”. Инвеститори су били Републичка самоуправна заједница за геолошка истраживања и Пета МЗ „Котлујевац“.

Првобитни изглед чесме. Фото: Ученици зајечарске Гинмазије, 2004.

Чесма у насељу Кључ 3

Друго име/старо име

Чесма у Кључу 3, Чесма код вртића

Година изградње

1984.

Снимак чесме

Локација

Улица XIV српске ударне бригаде, преко пута Основне школе „Хајдук Вељко”.

GPS координате

N 43° 54' 32.7", E 22° 15' 46.6"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма је на широком попличаном платоу 16, 00 x 4,00 м. Изграђена је од камених коцки са једном лулом. Димензије чесме: 1,00 м (висине), 2,55 м (дужине) и 1,30 м (ширине). У добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. године - 0,060 l/s

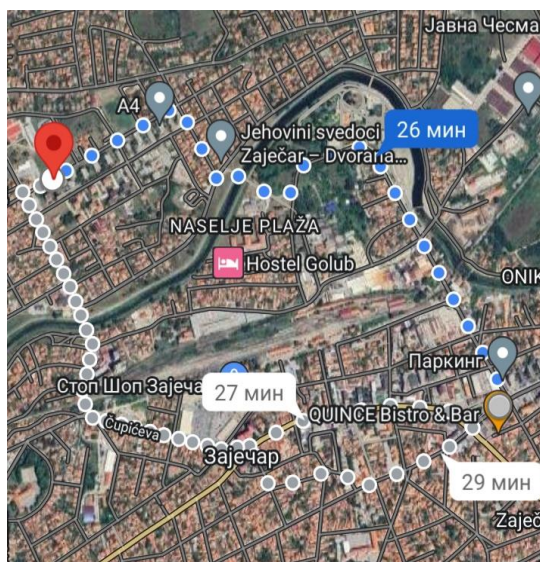
Температура – 15 °C

Ниво подземних вода – самоизлив

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара.

Пристапачност

Чесма је приступачна грађанству.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 1600 метара од Градске управе, 20 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка североистоку

према Тргу ослобођења/Рути 169 према Улици Генерала Гамбете. Скрените лево у Улицу Генерала Гамбете. Након 1200 метара кретања овом улицом скрените десно на Кеј девете бригаде, а након 30 метара скрените десно у Улицу Станоја Главаша. Наставите право 240 метара, а потом скрените лево у Улицу XIV ударне бригаде. Након 450 метара налази се чесма.

Легенде и приче

Чесма је изграђена у периоду између 1984. и 1987. године тако што је урађен развод са цеви из бушотине која се највероватније налази испред улаза у новоизграђену спортску халу у Основној школи “Хајдук Вељко”. Представља једну од више чесама повезаних на један артески бунар. Реновирање надземног дела чесме урађено је 2015. године када је уређен и простор око ње. Пројекат истражне бушотине је урадио геолог Драгољуб Шарчевић а радове је извела фирма “Георад Зајечар”.

Занимљиве чињенице

Иако су радови рађени осамдесетих година пројектна документација није пронађена.

Недељкова чесма

Друго име/старо име

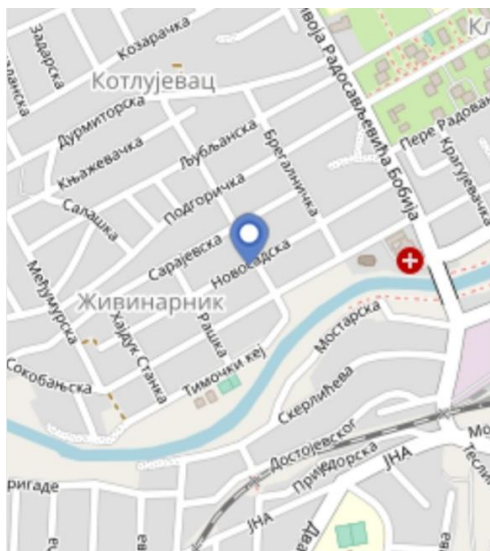
Чесма у Котлујевцу, чесма „Код Деветке“

Година изградње

1982.

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази на углу улица Новосадске и Вардарске у насељу Котлујевац.

GPS координате

N 43° 54' 20.5" , E 22° 15' 35.7"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма је бетонске конструкције са три луле. Тренутно вода тече само из једне луле. Димензије чесме: 1,60 м (висина), 3,60 м (дужина), 0,55 м (ширина). У релативно добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. година - 0,300 l/s

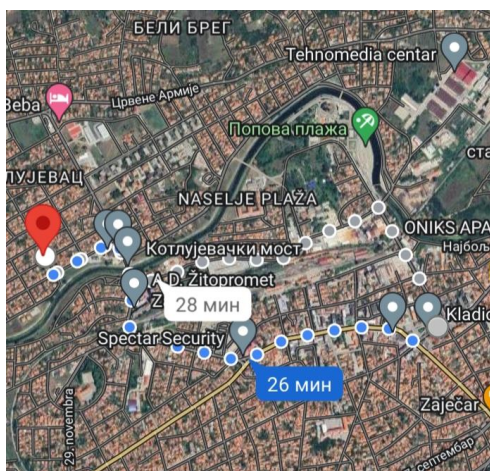
Температура – 15.2 °C

Ниво подземних вода – самоизлив

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара.

Приступачност

Чесма је присуачна грађанству.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 2100 метара од Градске управе, 26 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка југозападу према Тргу ослобођења/Рути 169/ Рута 36/ Е761 према Улици Николе Пашића. Скрените десно у Улицу Николе Пашића. Наставите право. Након 700 метара скрните десно ка Чупићевој улици, а потом благо десно да бисте наставили Чупићевом улицом. Наставите право још 300 метара. Скрните десно у Улицу Краљевића Марка. Прођите

поред АД „Житопромет“Зајечар. Наставите право. Пређите Котлујевачки мост и наставите још 90 метара улицом Добривоја Радосављевића. Скрените лево у Сокобањску улицу. Након 290 метара скрените у Вардарску улицу и наставите право још 80 метара. Чесма ће бити са ваше леве стране.

Легенде и приче

Чесма је добила име по Недељку Соколовићу, некадашњем председнику месне заједнице Котлујевац, за време чијег мандата је изграђено више артеских чесама у овом делу Зајечара. На чесми постоји угравиран текст: “Год. изградње 1982. дуб. воде 1. 72,00-76,10м, 2. 143,80-148,10 м, 3. 149,40-152,00м.” Бушотина је урађена према пројекту дипломираног инжењера геологије Драгољуба Шарчевића док је извођач радова приликом бушења била фирма “Георад” из Зајечара, инвеститор радова Републичка Самоуправна заједница за геолошка истраживања и месна заједница “Котлујевац”.

Занимљиве чињенице

Платане поред чесме су засадили Александар Рајковић 1983. године и Драгиша Котујић који је 1985. године израдио грађевински пројекат. Чесма је позната и под називом “Код Деветке”, по некадашњој оближњој кафани.

Изградња чесме представљала је први озбиљнији инжењерски приступ проучавања хидрогеолошке грађе терена и сагледавања зајечарског неогеног басена. Изградњом бушотине и проналажењем подземних вода са леве стране обале реке Црни Тимок, добијени су важни подаци за почетак нових истраживања терена за који се до тада сматрало да није водоносан.

Чесма „Две луле“

Друго име/старо име

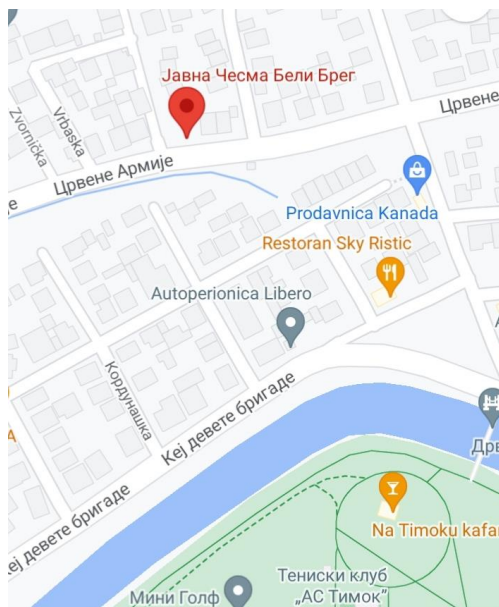
Чесма „Бели Брег“

Година изградње

1983.

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази на углу улица Боривоја Цоловића и Црвене армије, док је бушотина иза саме чесме у оближњем дворишту.

GPS координате

N 48° 63' 03.6" , E 60° 21' 97"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма се налази на поплочаном платоу димензија 10,00 x 15,00 м. Чесма је бетонске конструкције, правоугаоне основе, са две луле. Димензије чесме: 1,80 м (висина), 2,10 м (дужина), 0,60 м (ширина). Поред чесме је постављен мобилијар.

Урелативно добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. година - 0,600 l/s

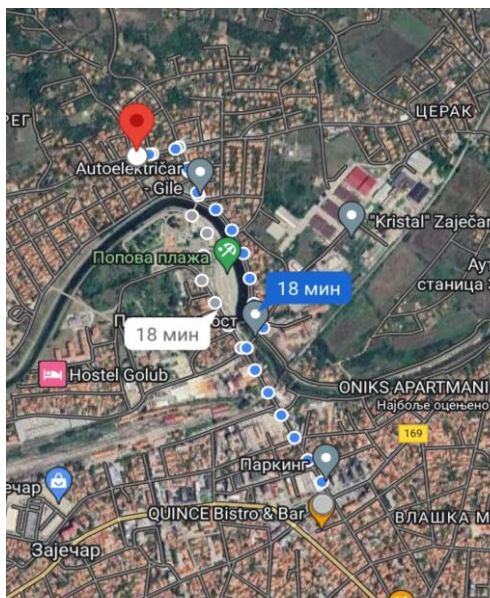
Температура – 16 °C

Ниво подземних вода – самоизлив

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара.

Пристапачност

Чесма је приступачна грађанству.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 1500 метара од Градске управе, 18 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка североистоку према Тргу ослобођења/Рути 169/ према Улици Генерала Гамбете. Скрените лево у Улицу Генерала Гамбете. Наставите право. Након

550 метара скрените десно ка Мирочкој улици. Прођите преко моста с десне стране. Након 550 метара скрените благо десно у Улицу АВНОЈ-а. Наставите

право још 180 метара. Скрените лево ка улици Црвене Армије. Наставите право 130 метара. Чесма се налази са десне стране.

Легенде и приче

Дубина бушотине је 183.60 метара. Бушотина је изграђена по пројекту геолога Драгољуба Шарчевића и приказана у “Извештају о изведеним хидрогеолошким истраживањима зајечарског неогеног басена на локалности Котлујевац”, при чему су урађене три бушотине. Извођач је била фирма „Георад Зајечар”. Инвеститори су били Водопривредна заједница Неготин, Републичка самоуправа заједница за геолошка истраживања и Пета месна заједница “Котлујевац”.

Занимљиве чињенице

Ово је чесма са највећим протоком у граду.

Некадашњи изглед чесме. Фото: Марко Николић, 2004.

Чесма на старом звезданском путу

Друго име/старо име

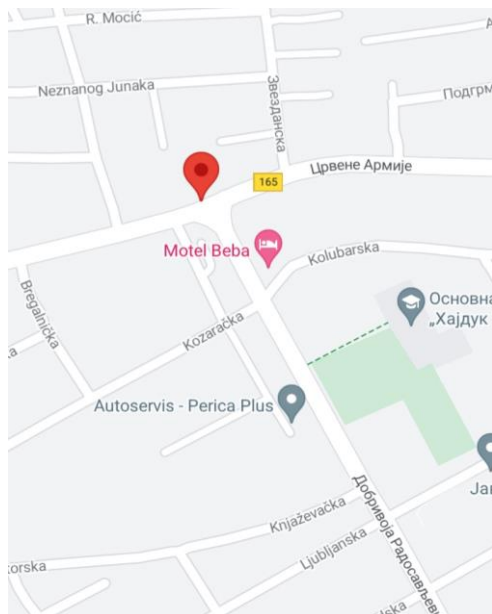
Чесма „код звезданске кривине“, Чесма код Котлујевачке кривине, Чесма код ОМВ пумпе

Година изградње

Друга половина 20. века

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази на почетку старог пута који од Зајечара води до насеља Звездан, на углу улица Добривоја Радосављевића и Станоја Гачића. Бушотина се највероватније налази испод саме чесме.

GPS координате

N 43° 54' 40.4" , E 22° 15' 35.7"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма се налази на платоу поплочаном бехатон плочама, димензија 11,00 x 2,00 м.

Чесма је изграђена од камених коцки, са једном лулом. Димензије чесме: 1,05 м(висине), 2,50 м (дужине), 1,40 м (ширине). У релативно добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. година -0,040 l/s

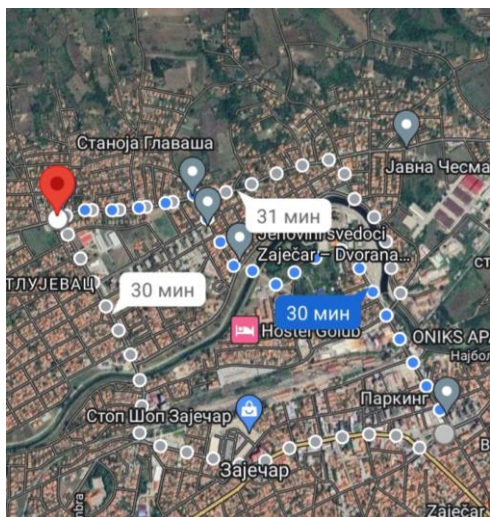
Температура – 15.3 °C

Ниво подземних вода – самоизлив, пиезопритисак је 0.3 бар

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара, осим повремено благо повећаних вредности мангана (Mn до 0.054). Чесма је безбедна за пиће.

Приступачност

Чесма је присупачна грађанству.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 2400 метара од Градске управе, 30 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка североистоку према Тргу ослобођења/Рути 169/ према Улици Генерала Гамбете. Скрените лево у Улицу Генерала Гамбете. Наставите право. Након 1200 метара скрените десно ка Кеју девете бригаде, а након 180 метара скрените лево. Након 30 метара скените десно ка улици Улицу Станоја Главаша. Наставите право 350 метара, а потом скрените лево ка Улици Црвене армије. Наставите овом улицим још 570 метара

право. Чесма се налази са десне стране.

Легенде и приче

Чесма је уређена 2014. године. Бушотина је изграђена по пројекту геолога Драгољуба Шарчевића, а извођач је била фирма “Георад Зајечар”.

Занимљиве чињенице

Дубина бушотине је 117 метара.

Некадашњи изглед чесме. Фото: Марко Николић 2004.

Чесма код средњих школа

Друго име/старо име

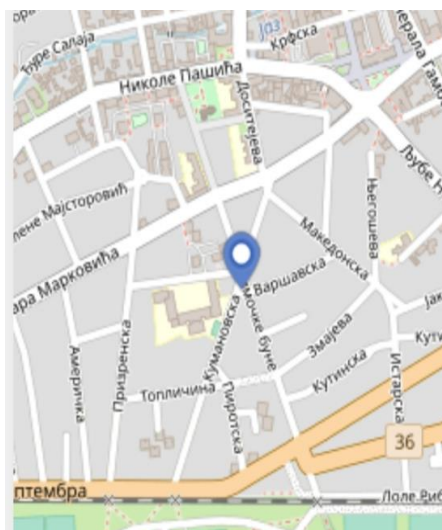
Чесма код некадашње бензинске пумпе

Година изградње

Друга половина 20. века

Снимак чесме

Локација

Угао улица Кумановска и Тимоче буне. Надземни део се налази на раскршћу улица, док је бушотина у непосредној близини, иза чесме.

GPS координате

N 43° 54' 59.23" , E 22° 16' 33.07"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Налази се на попличаном платоу димензија 3,00 x 4,50 m. Чесма је бетонске конструкције, са једном лулом. Димензије чесме: 1,00 m (висине), 2,40 m (дужине), 1,5 m (ширине). У релативно добром је

стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. година - 0,044 l/s

Температура – 15.2 °C

Ниво подземних вода – самоизлив

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар повремено су забележена одступања мерених параметара. Разлог томе су биле благо повећане вредности за мутноћу (до 7.2 НТУ) и гвожђе (Fe до 0.74mg/l). Последњих година вода је исправна по свим параметрима.

Пристапачност

Чесма је приступачна грађанству.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 550 метара од Градске управе, 7 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка југозападу према Тргу ослобођења/Рути 169/ према Рути 36/Е761. После кружног тока наставите право према Улици Светозара Марковића. Наставите право овом улицом. Након 220 метара скрените лево ка Кумановској улици. Наставите право још 200 метара. Чесма се налази на малом острву.

Легенде и приче

Према подацима из књиге др Миодрага Велојића “Зајечарске јавне чесме”, чесма је изграђена 1937. године, а око ње је био уређен парковски простор са клупама и једним великим кестеном. Када је ова чесма пресушила, на њеном месту је у другој половини 20. века изграђена нова чесма која се данас налази у близини Средњошколског центра, на углу улица Кумановске и Тимочке буне.

Занимљиве чињенице

Воду са ове чесме најчешће користе ученици четири средње школе које се налазе у близини.

Некадашњи изглед чесме. Фото: Дејан Сотировић 1981. Историјски архив „Тимочка крајина“
Зајечар

Чесма у Улици Бранка Перића

Друго име/старо име

Чесма у насељу Влацић

Година изградње

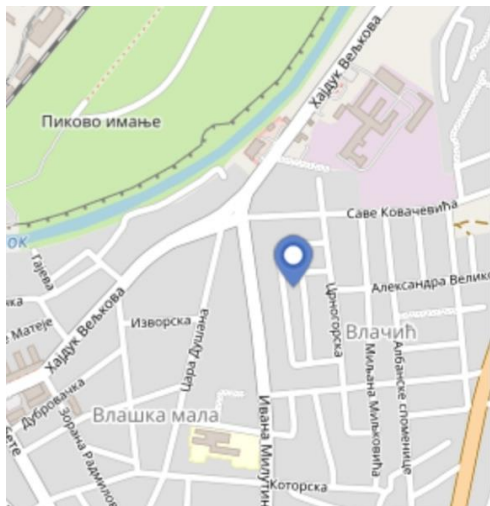
1985

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази у Улици Бранка Перића.

GPS координате

N 43° 54' 20.07" , E 22° 17' 17.89"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма се налази на попличаном платоу, димензија 5,00 x 5,00 метара. Грађена је од каменних коцки, са једном лулом. Димензије: 1,15 м (висина) , 1,75 м (дужина), 1 м (ширина). У добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток -2022. година- 0,1 l/s

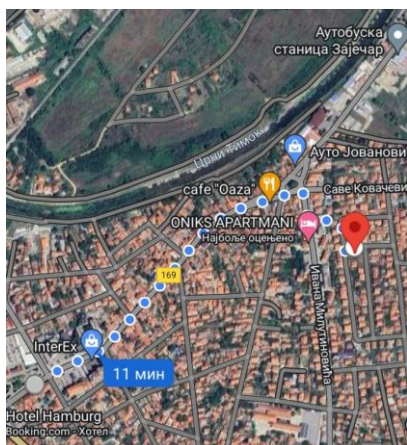
Температура—17 °C

Ниво подземних вода - самоизлив

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара.

Пристапачност

Чесма је лако пристуачна грађанству.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 900 метара од Градске управе, 11 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка северозападу према Тргу ослобођења/Рути 169/ према Улици Генерала Гамбете. Прођите поред некадашњег Интерекс-а, данашњег Амана и наставите Хајдук Вељковом Улицом. Наставите право наредних 600 метара, а онда скрените десно у Улицу Ивана Милутиновића. После 60 метара скрените лево ка улици Бранка Перића, а након 80 метара десно ка овој улици. Након 60 метара

скрените лево да бисте остали у овој улици. Наставите право. Након 20 метара налази се чесма са ваше десне стране.

Легенде и приче

Чесма је направљена 1985. године. Десет година касније урађен је пројекат уређења чесме и парка око ње. Године 2015. чесма је озидана, а простор око ње уређен.

Занимљиве чињенице

Првих година експлоатације постојала је само обична цев, висока око један метар, кроз коју је текла вода. У то време није било одвода воде, ни адекватног прилаза чесми.

Некадашњи изглед чесме. Фото: Марко Николић 2004.

Чесма код железничке станице

Друго име/старо име

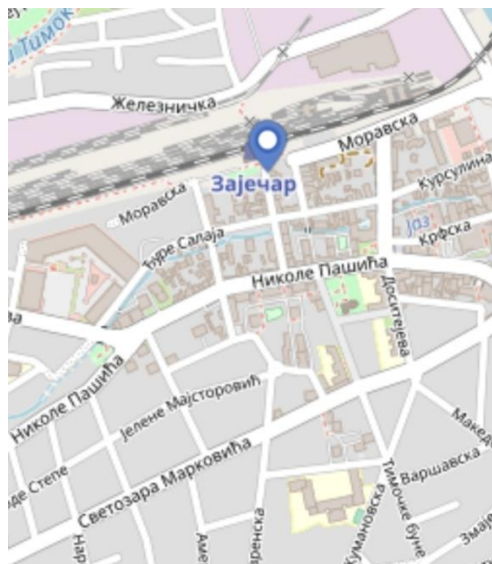
нема

Година изградње

Након Првог светског рата

Снимак чесме

Локација

Чесма у Улици Војводе Путника налази се непосредно поред улаза у железничку станицу. Тачна локација бушотине је непозната.

GPS координате

N 43° 54' 17.2" , E 22° 16' 23.4"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма је бетонске конструкције, са једном лулом. Димензије чесме: 2,20 м (висина), 1,95 м (дужина), 1,95 м (ширина). У добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. година – 0,033 l/s

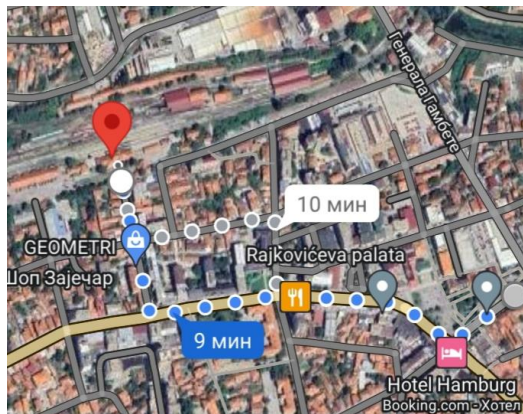
Температура – 14,5 / 17 °C

Ниво подземних вода – самоизлив.

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар, никада нису забележена одступања мерених параметара, осим повремено благо повећаних вредности за мутноћу (до 8.6 НТУ) , гвожђе (Fe до 0.63мг/л) и рН (до 8.9). Чесма је безбедна за пиће.

Приступачност

Чесма је приступачна грађанству.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 750 метара од Градске управе, 9 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка југозападу према Тргу ослобођења/Рути 169/ према Рути 36/Е761. Од кружног тока скрените десно. Наставите улицом Николе Пашића наредних 450 метара, а затим скрените дено у улицу Војводе Путника. Наставите право овом улицом још 200 метара. Чесма се налази близу главног улаза у железничку станицу, са десне стране.

Легенде и приче

Чесма је изграђена након Првог светског рата. Првобитно се налазила на месту данашњег парка и споменика народном хероју из Другог светског рата Миленку Брковићу Црном. Након тога чесма је премештена ближе перону станице, да би своје коначно место заузела испред главног улаза у железничку станицу. Њен надземни део је последњи пут реновиран 1999. године. (Подаци преузети из књиге др Миодрага Велојића “Зајечарске јавне чесме”).

Занимљиве чињенице

Сваки путник који дође у Зајечар или из њега крене радо се освежи водом са ове чесме.

Некадашњи изглед чесме. Фото:Дејан Сотировић 1981. Историјски Архив „Тимочка крајина“ Зајечар

Пајићева чесма

Друго име/старо име

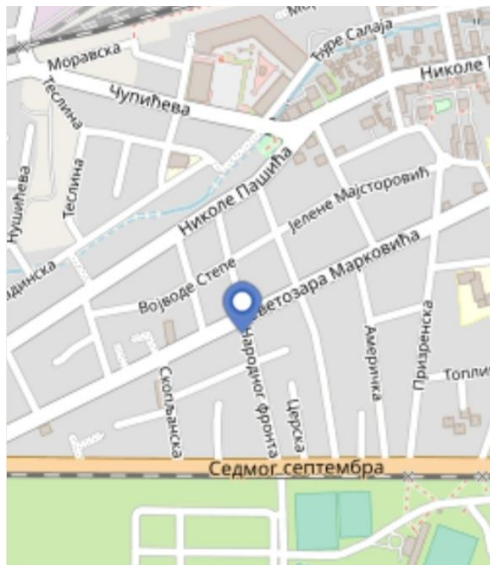
нема

Година изградње

1928.

Снимак чесме

Локација

Угао улица Светозара Марковића и Народног фронта.

GPS координате

N 43° 53' 55.78" , E 22° 16' 08.23"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма је бетонске конструкције, са две луле, на 0,40 м испод нивоа тла. Вода тренутно тече из једне луле. Димензије чесме: 1,50 м (висина), 1,20 м (дужина), 1,00 м (ширина)

У релативно добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. година - 0,023 l/s,

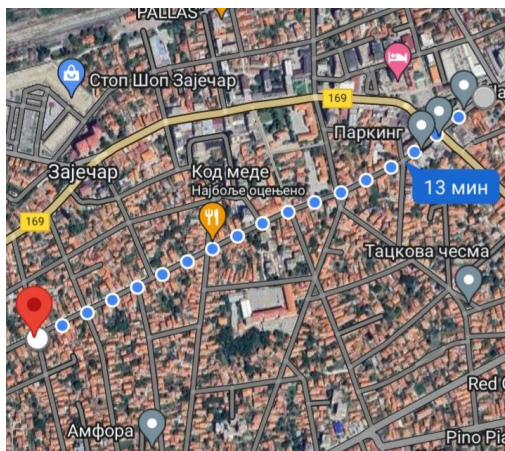
Температура - 14 °C

Ниво подземних вода – самоизлив

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар није било одступања од мерних параметара.

Приступачност

Чесма није погодна за особе са инвалидитетом због степеника који воде до чесме.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 1000 метара од Градске управе, 13 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка југозападу према Тргу ослобођења/Рути 169/ према Рути 36/E761. Од кружног тока наставите право улицом Светозара Марковића. Наставите прво наредних 600 метара. Скрените лево ка улици Народног фронта. На 10 метара удаљености чесма је са десне стране.

Легенде и приче

Пајићеву чесму су 1928. године подигли потомци Ђорђа Пајића у близини његове вуновлачаре и млина. О времену градње сведочи и натпис (на ћирилици): “Изграђена 1928. год. Дубина 116 метара. Под управом председника општине Николе Стаменковића.”

Занимљиве чињенице

Након пресушивања чесме, 1984. године је урађена нова бушотина. Њена дубина је 171 метар. Радове је изводио СЗР бунарџија Миодраг Ивановић (подаци преузети из књиге “Зајечарске јавне чесме” аутора Миодрага Велојића). Чесма је пресушила између 2010. и 2013. године након чега је њен надземни део запуштен и урушен. Поново је потекла 2017. године, али је њен изглед остао неуредан и неадекватан.

Некадашњи изглед чесме. Историјски Архив „Тимочка крајина“ Зајечар.
Фото: Дејан Сотировић 1981.

Чесма у насељу „Плажа“

Друго име/старо име

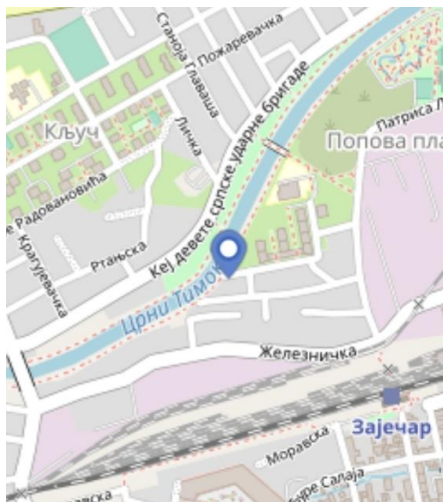
Мусина чесма, Чесма код фарме Видрица

Година изградње

1983.

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази у Тетовској улици у зајечарском насељу “Плажа”.

GPS координате

N 43° 54' 25.8" , E 22° 16' 09.4"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма се налази на пространом попличаном платоу опремљеном мобилијаром. Чесма је грађена каменим коцкама, са једом лулом, димензија: 1,15 м (висина), 1,90 м (дужина), 1,50 м (ширина). У добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. година - 0,080 l/s

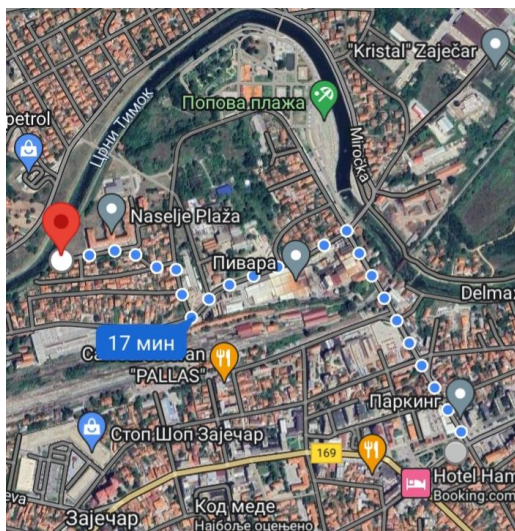
Температура –15.7 °C

Ниво подземних вода – самоизлив

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара.

Приступачност

Чесма је присуачна грађанству.

Рута од Градске управе Зajeчар до чесме

Чесма је удаљена 1400 метара од Градске управе, 17 минута хода. Од Градске управе Зajeчар крените ка североистоку према Тргу ослобођења/Рути 169 према улици Генерала Гамбете. Након 30 метара скрните лево у ову улицу. Наставите право 550 метара, а потом скрените лево у Железничку улицу. Прођите поред Пиваре и наставите право још 400 метара. Скрените десно у улицу Патриса Лумумбе и наставите улицом још 130 метара, а потом скрените лево у Вишеградску. Након 50 метара скрените

десно у Козарачку, а након 70 метара лево у Тетовску улицу. Наставите право још 160 метара. Чесма се налази са десне стране.

Легенде и приче

Два бунара у непосредној близини Фарме видрица (пословала од 1962. до 1976.) бушена су 1971. за потребе хладњаче и кланице. Са првим бунаром чесма је повезана 1983. године. Чесма је мењала локацију. На данашњој локацији налази се од 2005. године.

Занимљиве чињенице

Од 1983. године, када је направљена, грађани су јој дали два имена: Они који су били удаљени од чесме називали су је Чесма код Фарме видрица, по фабрици која се налазила у близини, док су је они који живе у самој близини чесме називали Мусина чесма (по Сретену Мусићу, једном од извођача радова током њене изградње).

Фото: Никола Пашић, 2018.

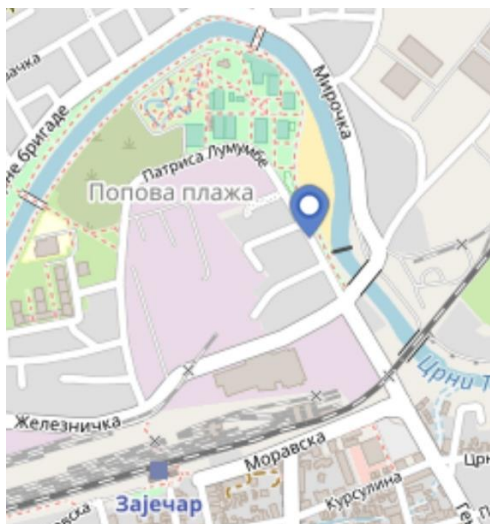
Чесма код Попове плаже

Друго име/старо име
нема

Година изградње
Почетак 21. века

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази у Улици Генерала Гамбете, код Спортско-рекреационог центра "Попова плажа".

GPS координате

N 43° 54' 31.67" , E 22° 16' 34.63"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Налази се на попличаном платоу димензија 5,00 x 1,50 метара. Простор је опремљен мобилијаром. Чесма је металне конструкције са висином цеви 0,60 м.

У добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. године – 0,040 l/s

Температура – 15.3 °C

Ниво подземних вода – самоизлив

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је

вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара, осим повремено благо повећаних вредности за мутноћу (до 7.4 НТУ) и гвожђе. Вода је погодна за пиће.

Пристапачност

Чесма је приступачна грађанству.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 750 метара од Градске управе, 9 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка североистоку према Тргу ослобођења/Рути 169 према улици Генерала Гамбете. Након 30 метара скерните лево у ову улицу. Наставите право 550 метара, а потом скерните десно у Мирочку улицу.

Након 20 метара скрените лево и наставите право још 140 метара. Чесма се налази са леве стране.

Легенде и приче

Чесма је изграђена првих година 21. века, а уређена 2008. године у оквиру спортско-рекреационог центра „Попова плажа“. Надземни део се налази непосредно испред тушева и степеништа. Тачна локација бушотине није позната и вероватно се налази у близини игралишта спортско-рекреационог комплекса.

Занимљиве чињенице

Чесма се налази у близини старе чесме која није у функцији. Бушотина је једна од више њих које су биле изграђене за потребе некадашње зајечарске кланице.

Фото: Далибор Тодоровић, 2018.

Чесма код Основне школе „Љубица Радосављевић-Нада“

Друго име/старо име

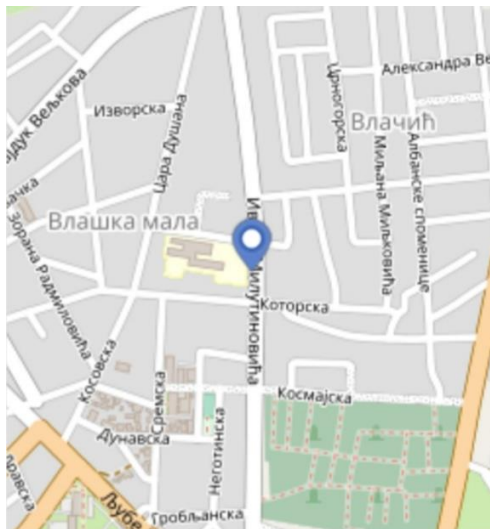
нема

Година изградње

1984.

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази између Основне школе "Љубица Радосављевић Нада" и улице Ивана Милутиновића.

GPS координате

N 43° 54' 08.36", E 22° 17' 14.92"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Налази се на платоу димензија 4,50 x 6,00 метара. Чесма је бетонске конструкције, са једном лулом димензија: 1,60 м (висина), 1,55 м (дужина), 1,15 м (ширина). У добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток – 2022. године - 0,020 l/s

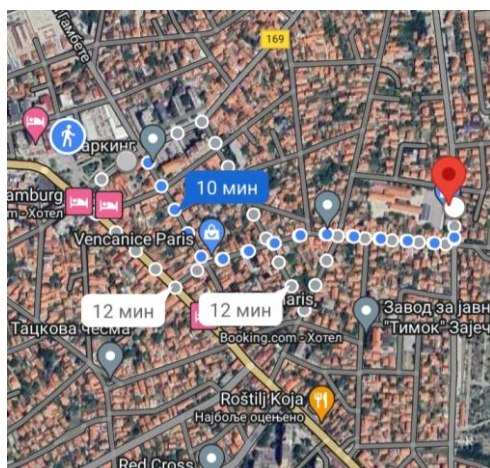
Температура – 16 °C

Ниво подземних вода – самоизлив, пиезопритисак је 0.6 бар

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара, осим повремено благо повећаних вредности за мутноћу (до 7.6 НТУ) и гвожђе (Fe до 0.61 мг/л).

Приступачност

Чесма је приступачна грађанству.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 800 метара од Градске управе, 10 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка североистоку према Тргу ослобођења/Рути 169 према улици Генерала Гамбете. Након 30 метара скрените десно у ову улицу. Наставите право 240 метара, а потом скрените лево у Улицу Мије Станимировића. Након 470 метара скрените лево у Улицу Ивана Милутиновића и наставите право још 70 метара. Чесма се налази са леве стране.

Легенде и приче

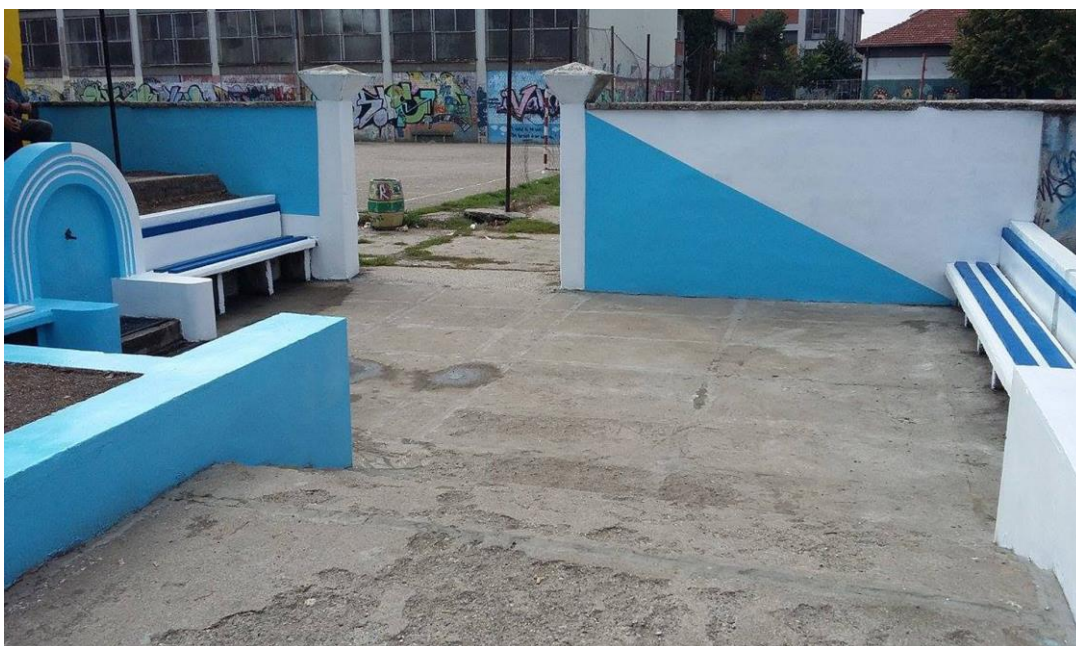
Првобитна бушотина за чесму налазила се на углу Ђердапске и улице Ивана Милутиновића завршена је априла 1984, под ознаком Б-1Т. Услед достизања субартеског нивоа од 2.5 м од коте терена, изграђена је друга бушотина Б-2Т, крајем јуна 1984. године. Обе бушотине су изграђене по пројекту геолога Драгољуба Шарчевића а извођач је била фирма “Георад Зајечар”.

Занимљиве чињенице

Током периода пресушивања појединих чесама у граду услед експлоатације приватног хотела “Србија- Тис” 2015. године чесма је пресушила да би након обуставе експлоатације вода поново потекла.

Октобра 2015. године извршено је уређење надземног дела чесме и платоа. Средства су обезбедили Удружење “За чесме” и фондација “Искорак”, на хуманитарном маратону.

Последњих година у периодима хидрогеолошког минимума чесма пресушује.

Изглед чесме након реконструкције 2015.

Чесма код некадашњег ресторана „Чесма“

Друго име/старо име

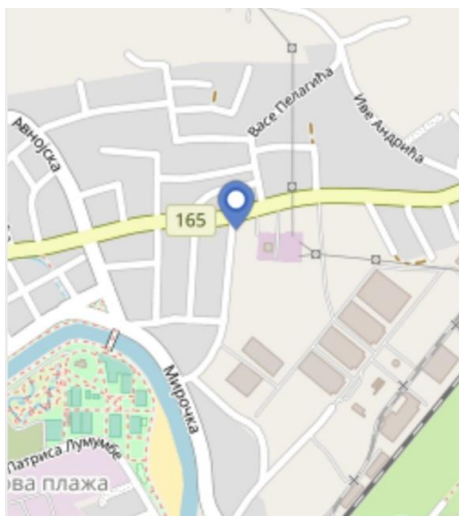
Три чесме

Година изградње

1983.

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази на углу Чегарске и улице Црвене армије.

GPS координате

N 43° 54' 49.4" , E 22° 16' 40.8"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма се налази на широком поплочаном платоу, грађена је комбиновањем бетона са металном конструкцијом. Чесма има три луле, од којих су тренутно активне две. Димензије чесме: 2,50 м (висина), 2,20 м (дужина), 2,10 м (ширина). У добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток -2022. година - 0,400 l/s

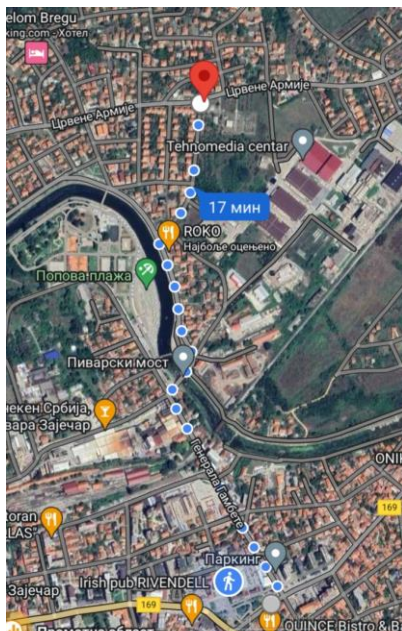
Температура–15.8°C

Ниво подземних вода –самоизлив

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара, осим повремено благо повећаних вредности за боју и гвожђе.

Пристапачност

Чесма је пристапачна грађанству.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

Чесма је удаљена 1300 метара од Градске управе, 17 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка североистоку према Тргу ослобођења/Рути 169 према улици Генерала Гамбете. Након 30 метара скерните лево у ову улицу. Наставите право 550 метара, а потом скрените десно у Мирочку улицу. Прођите поред моста. Након 400 метара скрените десно у Чегарску улицу. Наставите право 350 метара. Чесма се налази са десне стране.

Легенде и приче

Чесма у насељу “Кључ 2”, у непосредној близини некадашњег ресторана “Чесма” по којем је и добила назив, изграђена је 1983. године. Према наводима др Миодрага Велојића (“Зајечарске јавне чесме”), пројекат за њено уређење израдио је 1995. године Драгиша Котујић, дипломирани грађевински

инжењер. Радове при изradi бушотине је изводила фирма “Георад Зајечар”. Бушотина се вероватно налази испод надземног дела чесме.

Чесма „Лувр“

Друго име/старо име

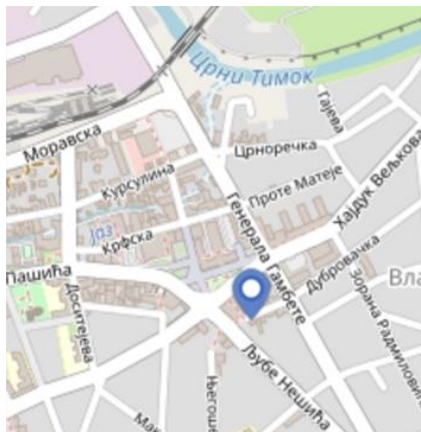
нема

Година изградње

Прва половина 20. века, између два светска рата

Снимак чесме

Локација

Чесма у Дубровачкој улици, налази се на зиду поред улаза у бивши хотел "Лувр", док је бушотина највероватније у подрумским просторијама зграде.

GPS координате

N 43° 54' 08.67" , E 22° 16' 47.45"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Цев чесме излази из зида зграде. Висина цеви је 0,70 м. Чесма, са једном лулом. У релативно

добром је стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Проток - 2022. година - 0,056 l/s

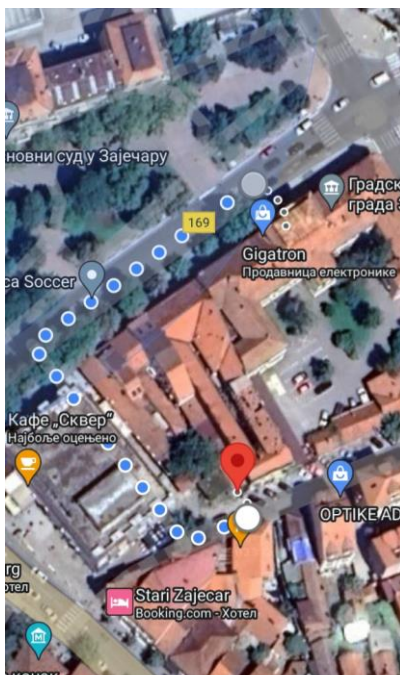
Температура – 16.6 °C

Ниво подземних вода – самоизлив.

Вода је хидрокарбонатно натријумског типа. Током више деценија континуираног бактериолошког и хемијског испитивања квалитета воде која је вршио Завод за јавно здравље "Тимок" Зајечар никада нису забележена одступања мерених параметара, осим повремено благо повећане рН вредности

Приступачност

Чесма је присупачна грађанству.

Рута од Градске управе Зајечар до чесме

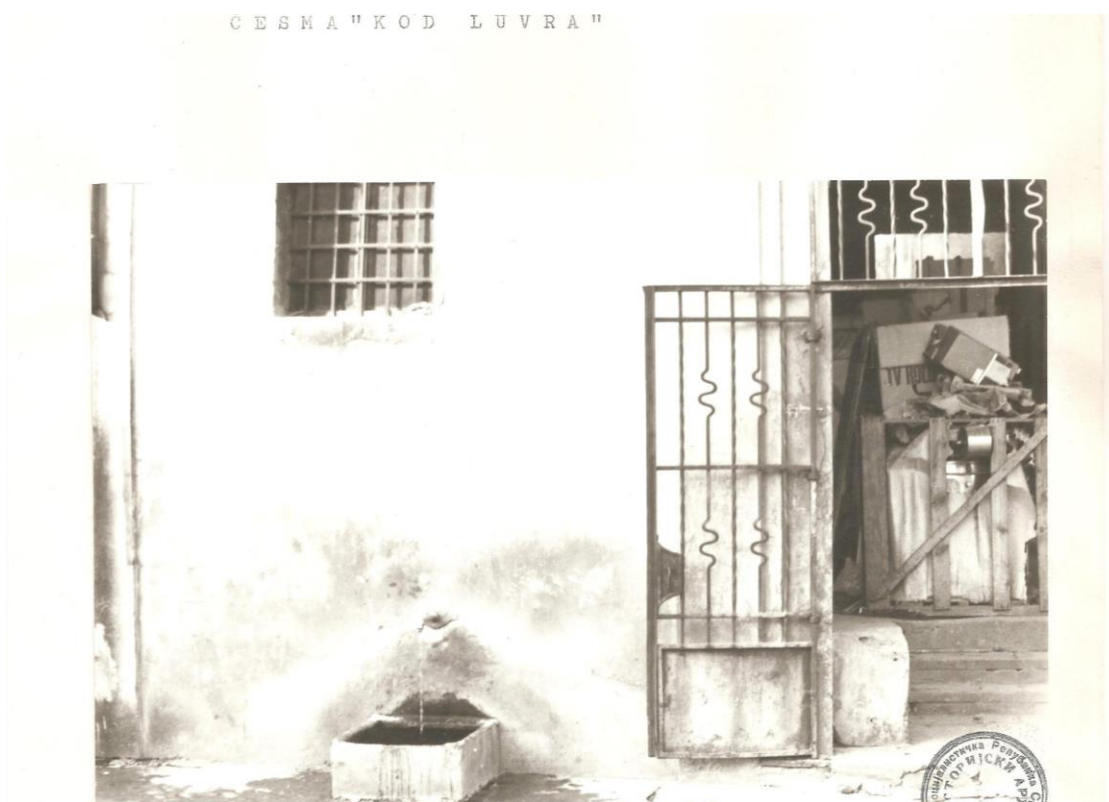
Чесма је удаљена 140 метара од Градске управе, 2 минута хода. Од Градске управе Зајечар крените ка северозападу према Тргу ослобођења/Рути 169. Након 70 метара скрените лево ка Дубровачкој улици, а после 60 метара скрените лево у Дубровачку улицу. Наставите право још 20 метара. Чесма се налази са леве стране.

Легенде и приче

Чесму је подигла Трговачка банка „Лувр“ која је поседовала истоимену кафану са преноћиштем. У време када је кафана прерасла у хотел 1927. године, највероватније је те исте године избушен и артерски бунар са кога је вода коришћена за купатила у хотелу и јавну чесму на улици. Лула излази директно из зида некадашњег хотела.

Занимљиве чињенице

С обзиром на то да хотел „Лувр“ нема власника, а да је чесма уграђена у овај објект, још увек није нађено решење како да се чесма реновира а простор око ње оплемени.

Некадашњи изглед чесме, Историјски архив „Тимочка Крајина“ Зајечар,
Фото: Дејан Сотировић 1981.

КЊАЖЕВАЦ

Чесма у близини књажевачког базена "Бањица"

Друго име/старо име

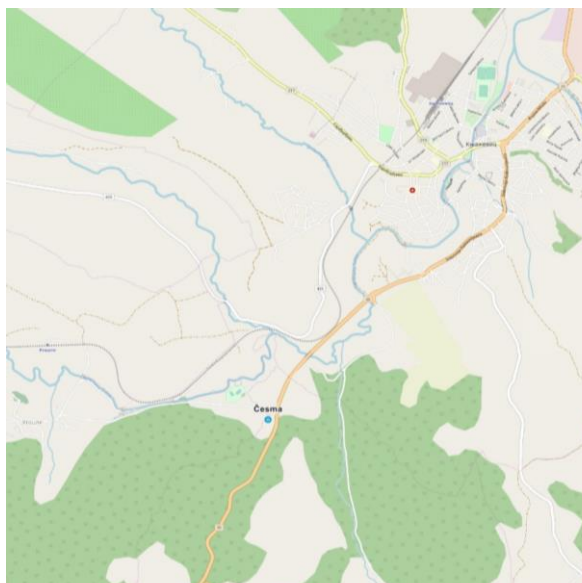
Чесма „Код Врбе“

Година изградње

2001.

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази у близини књажевачког базена „Бањица“, на путу за Ргоште.

GPS координате

N 43° 54' 46.67" , E 22° 23' 56"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма је грађена комбинацијом бетона (доњи део чесме) и камених плоча (горњи део). Правоугаоне је основе, са једном лулом, димензија: 1,00 м (висина), 1,90 м (дужина), 0,50 м (ширина). Чесна је у релативно добром стању очуваности.

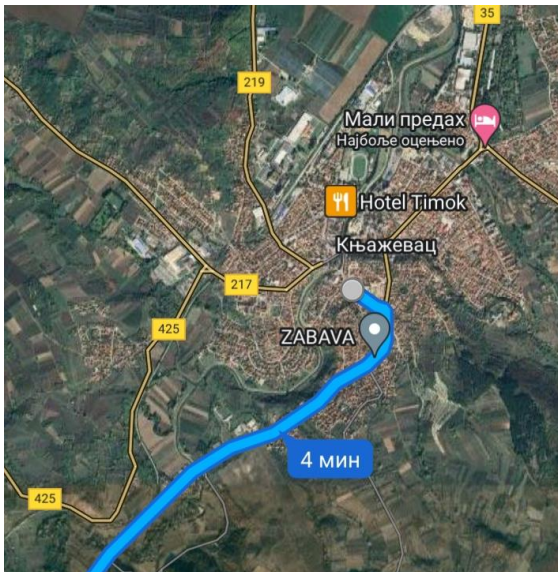
Квалитет воде, проток, лековитост

Проток - 2023. година - 0.062 l/s

Температура – 3°C. Нема података о лековитости. Чесма настала каптирањем извора.

Пристапачност

Прилаз до чесме је са пута који води у Ргошку бању. Иако је прилаз добар, а чесма са пута видљива, околина је неуређена. Није погодна за особе са инвалидитетом

Рута од Скупштине општине Књажевац до чесме

Чесма је удаљена 3,4 км од Општине, 41 минут хода, 4 минута вожње аутомобилом. Од Општине крените ка југоистоку од Улице Милоша Обилића према Улици Гавра Анчића. После 250 метара скрените десно ка Руте 35. Наставите право 2,9 км, а потом скрените благо удесно ка селу Ргоште. Након 250 метара скените лево. Чесма се налази са леве стране.

Легенде и приче

Чесму је подигао извесни Бане Пчелар (са супругом Ружицом, о чему сведочи и натпис на чесми: "Ову чесму подижем у своје име и свог народа. Звани Бане Пчелар (и с. Ружица – накнадно додато) Да би добро било свима. Сваки намерни путник који наиђе да се освежи овом водом и одмори. 20.05.2001 г."

Занимљиве чињенице

Стара врба, по којој је чесма и добила назив, посечена је почетком 2023. године.

СОКОБАЊА

Милошева чесма

Друго име/старо име

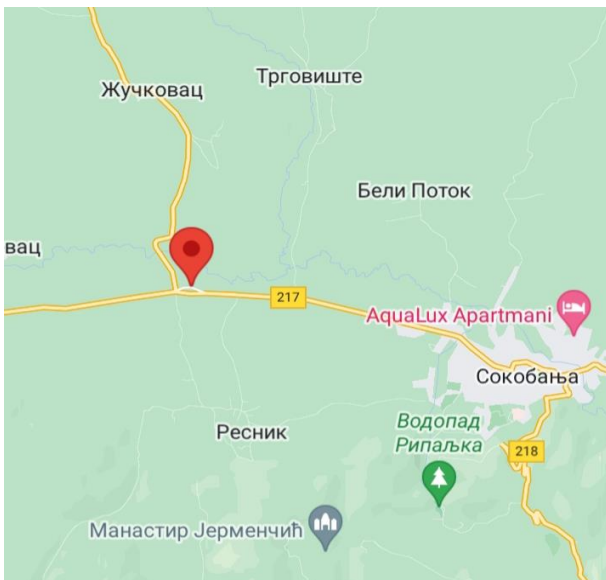
Требишка чесма, Чесма кнеза Милоша на Требичком путу

Година изградње

1860.

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази на путу Алексинац – Сокобања, између Сокобање и Бованског језера.

GPS координате

N 43° 65' 73.30", E 21° 80' 66'.03"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма се налази на каменом платоу димензија 8,00 x 5,00 метара

Чесма је грађена од бетона и камена. Правоугаоне је основе, са пирамидалним завршетком. Чесма има две луле. Димензије: 4,80 м

(висина), 3,00 м (дужина), 1,80 м (ширина). Чесма је у добром стању очуваности.

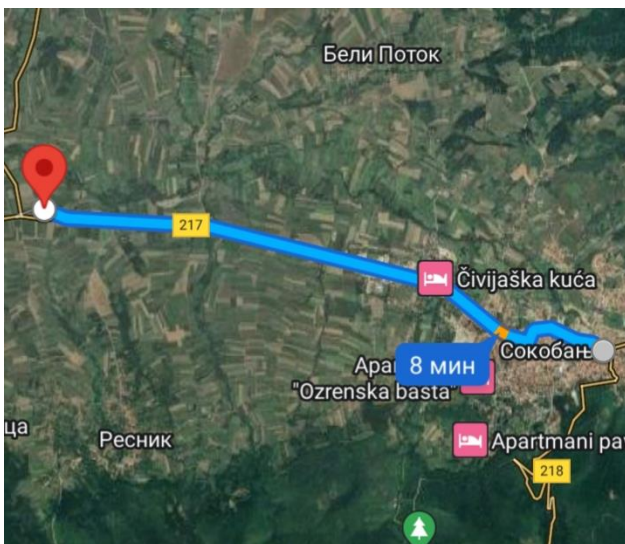
Квалитет воде, проток, лековитост

Проток - 2023. година - 0.427 l/s

Температура – 9°C. Нема података о лековитости воде.

Пристапачност

Прилаз до чесме је са пута добар, а чесма лако уочљива. Луле су постављене испод нивоа тла. До чесме воде два степеника. Прилаз није погодан за особе са инвалидитетом.

Рута од Општине

Сокобања до чесме

Чесма је удаљена 6,1 км од Општине, сат и 11 минута хода, 8 минута вожње аутомобилом. Од Општине Сокобања крените ка западу од Улице Светог Саве/Рута 217 према Улици Миладина Живановића. Наставите да пратите Руту 217 наредних 5,9 км. Скрените благо удесно. Наставите

право 240 метара. Чесма се налази са леве стране.

Легенде и приче

Пред крај живота, кнез Милош је често долазио у Сокобању тражећи лек против јаких болова које је трпео. Није се обзирао на савете бечких лекара које је скупо плаћао, већ је по сопственом нахођењу одлучио да ужива у благодетима бањске воде чије се извориште налазило на улазу у Сокобању из правца Алексинца. Чесму је подигао 1860. године о чему сведочи уклесан натпис: „Милош Обреновић први књаз српски подиже

овај источник за вечни спомен доласка свог у Бању године 1860.“

Чесму народ зове још и Требичка чесма, из разлога што се налази у близини археолошког локалитета Требич, где су пронађени материјални остаци из доба неолита али и римске гробнице и вредан накит из другог и трећег века наше ере.

Занимљиве чињенице

Чесма је у више наврата обнављана али свој првобитни изглед није мењала. Републички Завод за заштиту споменика Ниш ову чесму је прогласио за непокретно културно добро.

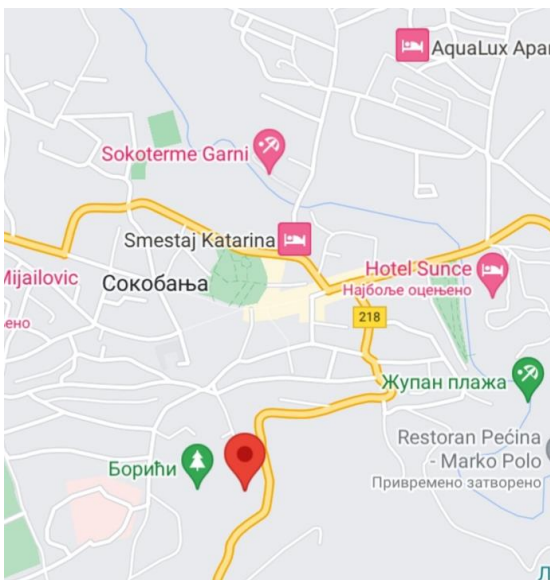
Хајдук Вељкова чесма

Друго име/старо име
нема

Година изградње
1926.

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази на путу који спаја два позната бањска излетишта „Борићи“ и „Врело“ одмах код некадашњег Ловачког дома.

GPS координате

N 43° 63' 91" 54", E 21° 87' 29".69"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма се налази на каменом платоу димензија 8,00 x 3,00 метра.

Чесма је грађена од камена и цигле. Правоугаоне је основе, са једном лулом. Димензије: 3,00 м (висина), 2,20 м

(дужина), 0,60 м (ширина). Чесма је у добром стању очуваности.

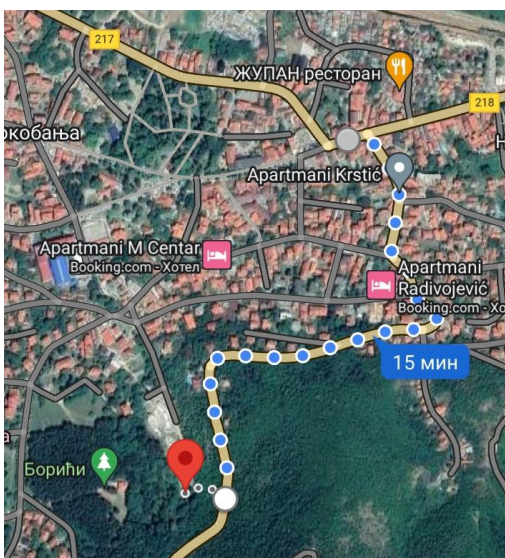
Квалитет воде, проток, лековитост

Проток - 2023. година - 0.273 l/s

Температура – 11°C. Нема података о лековитости воде.

Пристапачност

Чесма није лако уочљива. До ње води велики број степеника од излетишта „Борићи“ и „Врело“ па није погодна за особе са инвалидитетом.

Рута од Општине Сокобања до чесме

Чесма је удаљена 1 км од Општине, 15 минута хода. Од Општине Сокобања крените ка истоку од Улице Светог Саве/Рута 217 према Хајдук Вељковој улици/Рута 218. Скрените десно у Хајдук Вељкову улицу. Наставите право 950 метара. Чесма се налази са десне стране.

Легенде и приче

Чесма је подигнута у знак сећања на Хајдук Вељка Петровића и његово ослобађање Сокобање од Турака 1808. године.

Према предању током предах од борби, односно целих годину дана је на овом месту уживао са својим бећарима и то у друштву жена - турских заробљеница. Са колена на колена се преноси прича како је успео завести кћер Али-паше Руменлијског, лепу Шемсу. Након тога опет је наставио борбе са Турцима. Остало је забележено да је са чучук Станом боравио у Сокобањи.

Занимљиве чињенице

Чесма је проглашена за непокретно културно добро.

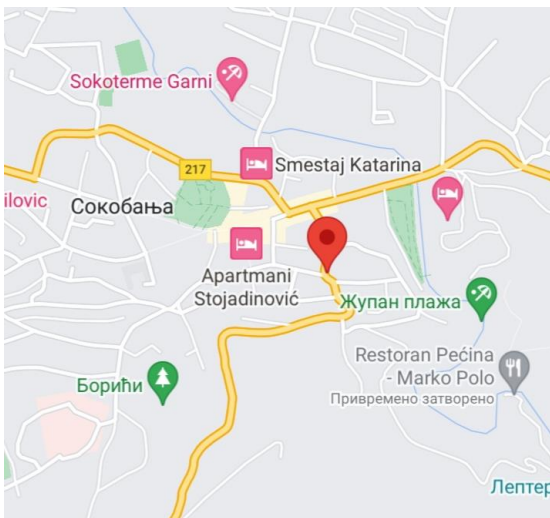
Чесма Љубе Дидића

Друго име/старо име
нема

Година изградње
1926.

Снимак чесме

Локација

Чесма се налази на теренској узвишици према Озренском путу, односно Лептерији, на раскрсници улица Драговићеве, Хајдук Вељкове и Врелске.

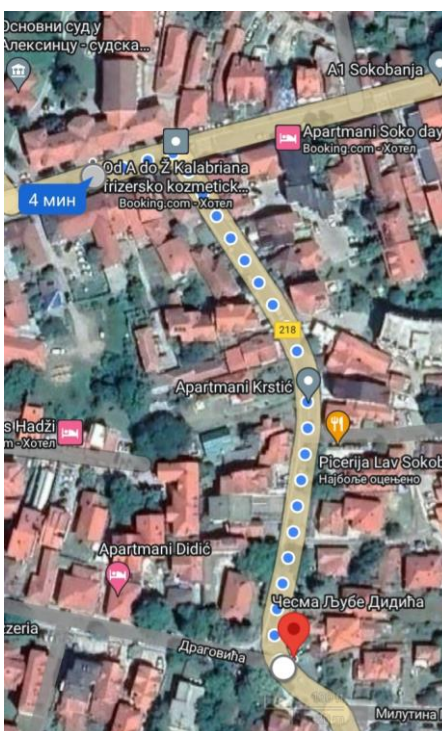
GPS координате

43° 64' 28.41" , Е 21° 87' 79'.32"

Конструкција/димензије, стање очуваности

Чесма се налази на попличаном платоу димензија 10,00 x 6,00 метра.

Грађена је од камена Правоугаоне је основе са полукружним завршетком. Димензије: 4,00 м (висина), 2,20 м (дужина), 1,30 м (ширина). Чесма је у добром стању очуваности.

Квалитет воде, проток, лековитост

Чесма је данас прикључена на градски водовод.

Пристапачност

Чесма је доступна грађанству.

Рута од Општине Сокобања до чесме

Чесма је удаљена 250 метара од Општине, 4 минута хода. Од Општине Сокобања крените ка истоку од Улице Светог Саве/Рута 217 према Хајдук Вељковој улици/Рута 218. Скрените десно у Хајдук Вељкову улицу. Наставите овом улицом 210 метара. Чесма се налази са леве стране.

Легенде и приче

Чесма је подигнута 1926. године и посвећена Љуби Дидићу, рођеном Сокобањцу, политичару, члану Радикалне странке и вођу побуњеника устаничке војске током Тимочке буне који је осуђен и стрељан у

Зајечару 1883. године. О томе сведочи уклесан натпис на чесми: „ Чесма Љубе Дидића борца за народна права и слободу. Осуђен зајечарским преким судом на смрт. Стрељан на Краљевици 7. новембра 1883. год. Подигнута 21-XI-1926г. Заузимањем Пере М. Дидића и Боре Д.Павловића. М.Кузмановић Ниш.“

Занимљиве чињенице

Ова спомен чесма је са ужим амбијентом проглашена за непокретно културно добро 1987. године.

БОЉЕВАЦ

У Бољевцу није евидентирана ни једна чесма.

Ова студија је спроведена уз подршку Европске уније, кроз Програм прекограничне сарадње Интеррег-ИПП Бугарска-Србија 2014-2020, ЦЦИ бр. 2014ТЦ16И5ЦБ007. Садржај публикације је искључива одговорност Удружења „За чесме“ и ни на који начин не би требало да се доживљава као израз мишљења Европске уније или Управног тела Програма.

Назив пројекта: "Зелени корак напред"

Број пројекта ЦБ007.2.32.066

Аутор материјала: Удружење „За чесме“

Датум израде: март 2023

